

Čiekurs

3 (20) 2008

Informatīvs izdevums meža īpašniekiem

vasara

Šajā numurā

Kas apdraud meža veselību?

Iesiet:

Notikušas izmaiņas normatīvajos aktos **2.lpp.**

«lielākie zari tiek izmantoti mājas apkurei» **3.lpp.**

Mācīsies, kā izmantot vieglo mežizstrādes tehniku **3.lpp.**

Meža īpašnieks apņēmis paaugstināt meža produktivitāti **5.lpp.**

Darbā kopā ar četrkājainajiem draugiem **5.lpp.**

Vērienīgs pasākums, kas notika Kurzemē **6.lpp.**

Kas notiek «Pakalniešos»? **7.lpp.**

Pagājušā gadā pēc Valsts meža dienesta (VMD) izsniegtajiem sanitārajiem atzinumiem bojā aizgājušas meža audzes 19 189 hektāru platībā. Kaitēkļu bojātas bijušas 4 494 hektāru lielas platības, no tām galvenajā cirtē atļauts nocirst 717 hektārus.

Vairāk nekā puse (54%) sanitāro atzinumu izsniegti pārējos, tostarp, arī privātajos mežos. Par svarīgāko, kam jāpievērš uzmanība, apsekojot savu meža īpašumu, uzzināsiet intervijā ar Ziemeļvidzemes virsmežniecības inženieri meža aizsardzības jautājumos **Vasiliju Kolaču**.

Ir sākusies vasara, kas, iespējams, būs karsta un sausa. Par ko jābūt informētiem meža īpašniekiem, lai aizsargātu sava meža veselību?

V. Kolačs: Gan pagājuši siltā ziema, gan sausā un karstā vasara bija labvēlīgas – ziema – meža kaitēkļu izdzīvošanai, vasara – aktīvai viņu darbībai. Tādēļ regulāri jāapseko savs mežs. Ja tiek pamanītas kādas novirzes, par to jāziņo apgaitas mežsargam. Mežniecības darbinieki ir kompetenti, tālākā rīcība būs atbilstoša situācijai.

Domāju, ka ikviens meža īpašnieks ir dzirdējis par vienu no visbīstamākajiem stumbru kaitēkļiem Latvijā – egļu astoņzobu mizgrauzi. Tas ir arī visizplatītākais kaitēklis, jo ir «atbildīgs» par 70 % no visiem kukaiņu un slimību izraisītajiem bojājumiem. Kaitēklis uzbrūk dažādu nelabvēlīgu apstākļu novājinātām eglēm, kas vecākas par 50 gadiem, bojājot stumbru zem mizas. Parasti tas invadē vēja izgāztās un lauktās egles, kā arī mežmateriālus.

Vai ir vēl kas bez iepriekš aprakstītā «briesmoņa», kam būtu jāpievērš uzmanība?

V. Kolačs: Diemžēl arī priedēm, vecākām par 50 gadiem, ir savs ienaidnieks – galotņu sežzobu mizgrauzis. Tas ir vēl bīstamāks kaitēklis, jo vairojas arī zaļajos zaros un ciršanas atliekās. Šim kaitēklim gadā ir tikai viena paaudze. Tāpēc priedžu audzes īpaši uzmanīgi jāvēro jūnijā – galvenā pazīme – priedžu galotņu dehramācija (dzeltēšana). Pirmais

savu postošo darbību – no priedes galotnes – uzsāk šīs sežzobu mizgrauzis, no apakšas – priedžu lielais lūksgrauzis, bet pa vidu – mazais priedžu lūksgrauzis, kura ļaunajiem darbiem dažkārt vairs pat neatliek vietas. Tikai, koku nogāžot, var precīzi redzēt visus bojājumus. Ļoti svarīgi bojātos kokus atrast, izcirst un līdz 1. jūlijam izvest, ciršanas atliekas sadedzināt vai sasmalcināt. Kaitēkļu uzbrukumi priedēm bieži novērojami kokzāģētavu tuvumā.

Dažkārt jaunaudzēs redzams, ka priedēm nograuztas gandrīz visas skujujas, un izskatās, ka audze vairs nebūs dzīvotāja.

V. Kolačs: Tā ir priedžu rūsganā zāglapsene, pavasarī izšķīlušies kāpuri grauži iepriekšējā gada skujujas. Tā sastopama sākot no jaunaudzēm līdz pat pieaugušiem kokiem. Lielam uztraukumam nav pamata, jo kāpuri jaunos dzinumus neaiztiek, tā kā audze neiznīks.

Kas nodara pāri jaunaudzītēm?

V. Kolačs: Sausā vasarā aktīvi darbojas jaunaudžu kaitēklis – priedžu lielais smecernieks. Vaboles nenoteiktiem laukumiem pie sakņu kakla apgrauž jauno priediņu (retāk eglīšu) mizu, reizēm arī plaukstošos pumpurus. Bojājumu vietas apsveķojas, kociņi nokalst un stipru bojājumu dēļ stādījums var pat iznīkt. Postījumi novēroti pat līdz 10 gadus vecās jaunaudzēs. Īpaši jāuzmanās jaunās skuju koku stādījumi.

Kādām koku slimībām jāpievērš uzmanība?

V. Kolačs: Lielāko ļaunumu nodara trupe – gan sakņu, gan kodola. Ja, ieejot mežā, redzams, ka vējš egles sagāzis dažādos virzienos, iespējams, ka arī vēl nenogāztajiem kokiem ir sakņu trupe. Jāpārbauda arī iepriekš nocirsto koku celmi, pūstot no apakšas, tie paliek mīksti kā «švamme».

Pēdējos gados novērots, ka ar kodoltrupī slimo bērzi – tie sāk kalst no galotnes. Bērzu negatīvi ietekmē arī mitruma svārstības.

Saskaņā ar Meža likumu, meža īpašnieka pienākums ir veikt darbības, kas samazina meža bojājumu iespējamību un ierobežo to izplatību, kā arī uzraudzīt meža stāvokli un informēt VMD par konstatētajiem meža bojājumiem. Kas jādara meža īpašniekam?

V. Kolačs: Jā, ja mežā ievēro kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, īpašniekam jāpilda likuma prasības – par to rakstiski jāziņo mežniecībai. Turpat var saņemt arī noteiktas formas bojājumu pieteikuma veidlapas.

Ja mežs izdedzis, vai pēc iespējas ātrāk jācenšas to nocirst?

V. Kolačs: Katrs gadījums ir atšķirīgs, viennozīmīgi atbildēt nevar. Pēc mežniecības izsaukuma apsekoju deģušos mežus. Vadoties no bojājuma pakāpes un rakstura, – kūdras slāņa biežuma, stumbra apdegšanas pakāpes, laika apstākļiem pirms un pēc degšanas – izlemju, vai nociršana ir pieļaujama. No visiem bojājumiem, kad esmu atļāvis sanitāro kailcirti, ugunsgrēka postījumi nav pat viens procents.

Lai nepasliktinātu sanitāro stāvokli savā mežā, **nav ieteicams vasarā** izstrādāt krājas kopšanas cirtes egļu tīraudzēs, arī neplānot koku ciršanu perspektīvās audzēs, (50 gadu un vecākās), jo tehnika traumē egļu seklo sakņu sistēmu, kā arī noskrāpē mizu, aplauž zarus. Šādi izšūpoti un traumēti, vēja un sausuma novājināti koki ir vismazāk pasargāti no kaitēkļiem. Arī pašā ciršanas procesā izdalās terpēni (smaržas), kas pievilina mizgraužus un citus kaitēkļus. Sargāsim savu mežu!

Austra Strumpe,
KPC Valmieras nodaļas
mežsaimniecības konsultante

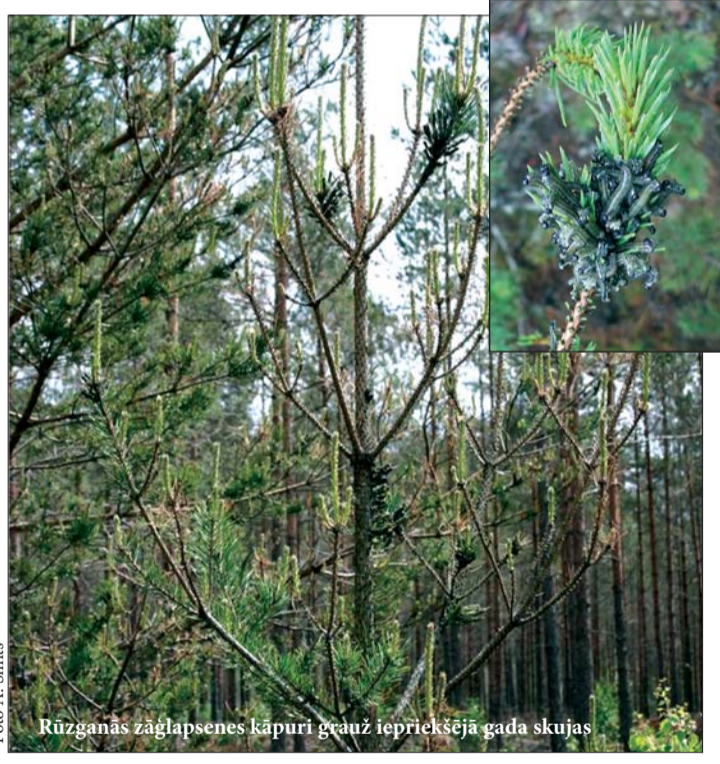

Foto A. Šmits

Rūsganās zāglapsenes kāpuri grauži iepriekšējā gada skujujas

Kāda ir egļu astoņzobu mizgraužu aktivitāte?

Siltais pavasaris un vasaras sākums dara bažīgus meža īpašniekus, cik nopietni šogad būs egļu mizgraužu postījumi? Vai ir pamats uztraukumam?

Agnis Šmits, Dr. biol., VMD vecākais referents: «Sausais un karstais laiks vasaras pirmajā pusē ir bijis pietiekoši labvēlīgs egļu astoņzobu mizgraužu attīstībai. Lai noteiktu kaitēkļa lidošanas aktivitāti LVMI «Silava» projekta ietvaros veic egļu astoņzobu mizgraužu lidošanas dinamikas uzraudzību. Latvijā izvietoti apmēram 30 parauglaukumi neskatoties uz mežu pierību. Parauglaukumos izlikti feromonu slazdi, kuros kaitēkļa uzskaiti veic ik pēc 2-5 dienām, atkarībā no mizgraužu lidošanas intensitātes. Mizgraužu kaitējuma risku saistībā ar vaboļu lidošanas intensitāti

un veicamos pasākumus novērtē pēc entomologa Ginta Ozola izveidotās riska tabulas. Ja 30 dienās noķerto vaboļu daudzums vienā slazdā ir: mazāks par 500 – risks nepastāv, no 500 līdz 3 000 – risks ir mazs, no 3 000 līdz 8 000 – risks ir vidējs, no 8 000 līdz 20 000 – risks ir liels, bet ja noķerto vaboļu skaits pārsniedz 20 000 – risks ir ļoti liels.

Noķerto vaboļu daudzums vienā feromonu slazdā liecina par to, ka situācija salīdzinot ar iepriekšējo gadu nav pasliktinājusies, tomēr saglabājas vidēji liels risks, mizgraužu invāzijai, kas ir atšķirīgs dažādos reģionos. Tā,

piemēram, Latgales pusē (Krāslava) mizgraužu kaitējuma risks nepastāv, kamēr Kurzemē un Vidzemē pastāv paaugstināts risks egļu audzēs, kuras ir vecākas par 50 gadiem. Ļoti lieli mizgraužu postījumi novēroti ap Cēsīm Gaujas nacionālā parka teritorijā, kur dabas aizsardzība ir prioritāte un vētras seku likvidēšanas pasākumi 2005.gadā netika veikti.

Lai gan laiks šobrīd ir samērā lietains, pirmās mizgraužu paaudzes lidošanas laikā laiks bija sauss un karsts. Tāpēc pastāv liela iespēja, ka šogad mizgraužim atkal attīstīsies divas paaudzes.»

Vienā slazdā 30 dienās noķerto vaboļu skaits

Parauglaukums	Vaboļu sk.	Parauglaukums	Vaboļu sk.
Ugāle	3 571	Daugmale2	1 609
Ugāle2	1 920	Rūjiena	494
Skrunda	4 572	Rūjiena2	1 102
Skrunda2	2 145	Jēkabpils	1 043
Skrunda3	4 729	Jēkabpils2	1 016
Skrunda4	3 285	Kalsnava	2 996
Vaiņode	5 776	Kalsnava2	3 790
Vaiņode2	9 075	Kalsnava3	3 509
Andumi	1 524	Kalsnava4	1 558
Andumi2	1 581	Malta	4 635
Baldone	2 566	Malta2	2 739
Baldone2	3 389	Krāslava	102
Baldone3	3 456	Krāslava2	31
Baldone4	6 373	Cēsis	4 356
Daugmale	4 153	Cēsis2	5 342

Čiekurs vasara

Izmaiņas noteikumos par meža aizsardzības pasākumiem

Meža īpašniekiem jāielāgo, ka no š. g. 14. jūnija stājušās spēkā izmaiņas MK noteikumos Nr. 421 – «Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtējās situācijas izsludināšanu mežā», kas nosaka meža aizsardzības pasākumus, to izpildes kārtību un termiņus un kārtību, kādā izsludināma ārkārtējā situācija sakarā ar meža ugunsgrēku, meža kaitēkļu savairošanos vai slimību masveida izplatīšanos. Īpaša uzmanība pievēršama 2. sadaļai – «Meža aizsardzības pasākumi, to izpildes kārtība un termiņi», kurā noteikta kaitēkļu invadēto, slimību inficēto vai citādi bojāto koku izciršanas kārtība un termiņi, kokmateriālu izvešanas termiņi, šķeltošanai paredzēto ciršanas atlieku kaudžu nokraušanas kārtība, risu izlīdzināšanas kārtība un termiņi, tehnoloģisko koridoru ierīkošanas kārtība.

Meža aizsardzības pasākumi

- Ja vēja gāzto un laužo ošu skujkoku diametrs ir lielāks par 0,15 m un to apjoms pārsniedz 5 kubikmetrus uz hektāra, tos jānozāģē, jāatžaro un jāaizsargā pret stumbra kaitēkļiem ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1. aprīlim, izņemot gadījumus, ja attiecīgie koki atrodas mikroliegumos vai meža biotopos.

- Kraujot ciršanas atliekas kaudzēs šķeltošanai, jāievēro vairāki nosacījumi:

- ✓ kaudzes minimālajam augstumam jābūt 3 metriem;
- ✓ skujkoku (izņemot sausos kokus) ciršanas atliekas, kas ir resnākas par 0,15 metriem diametrā, iekrauj kaudzē tā, lai virs tām būtu vismaz 0,5 metru slānis ar mazāka izmēra ciršanas atliekām.

- Noteikumi nosaka, ka katru gadu no 1. septembra līdz 1. aprīlim izveidojušās rises uz ceļa izlīdzina līdz 1. maijam. Izņēmuma gadījumos, ja laika apstākļu dēļ ceļu pārvaldītājs tā pārziņā esošajos ceļos ir noteicis pārvietošanās ierobežojumus vai risu izlīdzināšanu nav iespējams tehniski veikt meža ceļa stāvokļa dēļ, rises izlīdzina ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc ierobežojumu atcelšanas vai pēc meža ceļa tehniskā stāvokļa uzlabošanās, bet ne vēlāk kā līdz 1. jūnijam.

- Katru gadu no 1. septembra līdz 1. maijam cirstos skujkoku

V. Kikūča zīm.

ošu kokmateriālus izved no meža vai aizsargā pret stumbra kaitēkļiem ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1. jūnijam. Skujkoku un ošu kokmateriālus, kas sagatavoti no 1. maija līdz 1. septembrim, izved no meža vai aizsargā pret stumbra kaitēkļiem ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc to sagatavošanas.

- Katru gadu no 1. jūnija līdz 1. septembrim pret stumbra kaitēkļiem neaizsargātus skujkoku vai ošu kokmateriālus krautuvēs un kokzāģētavās tuvāk par 500 m no skujkoku vai ošu mežaudzēm aizliegts glabāt ilgāk par vienu mēnesi. (4. – 10. punkts).

Jaunaudžu kopšana – mūsu kopējās rūpes

Atkal ir sācies jaunaudžu kopšanas laiks, bet, atšķirībā no citiem gadiem, šajā ir pozitīvas tendences, jo pirmo reizi meža īpašnieki Lauku attīstības plāna aktivitātē «Mežu ekonomiskās vērtības uzlabošana» par izkoptām audzēm un arī par jaunu instrumentu un aprīkojuma iegādi varēs saņemt finansiālu ES atbalstu.

Jaunaudzes vairākumā gadījumos netiek pietiekami izkoptas, tādēļ neattaisnojas meža atjaunošanā ieguldītie līdzekļi, kā arī samazinās meža produktivitāte. Šo situāciju valdība novērtējusi kā pietiekami nopietnu un bijusi pretimnākoša. Par pašreizējām aktualitātēm šajā jomā saruna ar Ziemeļvidzemes virsmežniecības atbildīgajiem darbiniekiem – virsmežzini **Astru Boķi** un mežsaimniecības daļas vadītāja vietnieku **Māri Zariņu**, VMD Meža reprodutīvā ma-

Foto A. Strumpe

Kopta jaunaudze

teriāla kontroles daļas vecāko inspektoru **Ritvaru Ozoliņu**, Konsultāciju pakalpojumu centra (KPC) Valmieras nodaļas vadītāju **Dzintaru Alksni** un Dikļu pagasta saimniecības «Skaras» meža īpašnieci **Antru Dikneri**.

Meža nozares darbiniekiem zināms, ka valmierieši savus mežus ne tikai izstrādā, bet noteiktajos termiņos arī atjauno, tāpēc sasniegti patiešām labi rezultāti. Kā to panākat?

A. Boķe: Vienmēr esam pievērsuši ļoti lielu vērību nocirsto platību atjaunošanai, tā bijusi viena no mūsu darba prioritātēm. Pēdējos gados pastiprināti cīnāmies arī par to, lai tiktu izkoptas dabīgi atjaunojušās platības. Bieži vien meža īpašniekiem nākas atgādināt, ka soda nauda par neizdarīto varētu būt lielāka nekā samaksa darba veicējiem. Pašreizējā periodā ir pat ekonomiski izdevīgi atjaunot, jo tikai par atjaunotās mežaudzes kopšanu varēs saņemt ES atbalstu.

R. Ozoliņš: Veicam stādu ražošanas, tirdzniecības un izmantošanas kontroli. Nozīmīgākajām koku sugām Latvijā ir noteikti meža reprodutīvā materiāla ieguves apgabali: priedei – Austrumu un Rietumu; eglei – vēl arī Ziemeļu un Centrālās, bet bērzam – Rietumu, Ziemeļu un Dienvidu apgabals. Vispiemērotākais stādāmais materiāls ir no tā apgabala, kurā tas iegūts. Mums Austrumu apgabalā nepieļaujami stādīt Rietumu (Kurzemes) apgabalā iegūtus stādus. Priedes un egles pārvietošana atļauta no Austrumiem uz Rietumiem. Bērza pārvietošana netiek pieļauta. VMD izsniedz meža reprodutīvā materiāla ieviešanas atļauju no ES valstīm, kā arī no trešām valstīm, ja materiāls ir piemērots vietējiem apstākļiem.

Meža likumā noteikts, ka meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir nodrošināt atjaunotās mežaudzes kopšanu, kat-

ru gadu līdz 1. februārim par to informējot Valsts meža dienestu. A. Boķe: Arī uzraudzība par jaunaudžu kopšanu paliek arvien stingrāka, nu jau vairākus gadus nosakām, kura gada jaunaudzes konkrētajā gadā jāpārbauda. Pārbaudes un atgādinājumi par neizdarīto situāciju arvien uzlabo.

M. Zariņš: Šogad līdz 1. jūnijam bija jāpārbauda 2004. gadā par atjaunotām atzītās skujkoku jaunaudzes. Šajā pirmajā pārbaudē konstatējam, vai platība ir izkopta vai nē. Ja nepieciešams izkopt, paziņojam meža īpašniekam, ka to būtu vēlams izdarīt līdz šī gada 1. novembrim, kad veiksīm atkārtotu pārbaudi. Arī pēc atkārtotās pārbaudes informējam meža īpašnieku par pārbaudē konstatēto.

2007. gadā pārbaudījām 2003. jaunaudzes. No pārbaudītajiem 1498,2 hektāriem, izkoptas un platības, kurām nav nepieciešama papildu kopšana, bija 1311 hektāri, tātad nekopti bija 187,2 hektāri jeb 12,5 %. Neizkopto platību īpašniekus pagaidām gan sodījuši vēl neesam.

Domāju, ka 12,5 % ir ļoti labs rādītājs un arī bez sodiem saimnieki sasparojas un progresīvi domā par savu meža nākotni. Tomēr jāatgādina, ka saskaņā ar APK 68. panta 2. daļu «nepaklausīgos» par atjaunotās mežaudzes kopšanas prasību neizpildīšanu var arī sodīt ar naudas sodu.

Dz. Alksnis: Pozitīvi, ka sanāksmēs virsmežniecības speciālisti arvien atgādina mežniecību darbiniekiem, bet tie savukārt informē meža īpašniekus, ka KPC var sniegt kvalitatīvus pakalpojumus, tāpēc kļūstam arvien populārāki. Ja pagājušajā gadā vairāk apkalpojām tuvāko – Valmieras un Jumaras mežniecību apkalpes zonas saimniekus, tad šogad jau arī tālāko – Mazsalacas un Rūjienas. Esam piedalījušies SIA «Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra», kā arī vairāku pagastu konsultantu rīkotajos semināros un arī paši informējuši potenciālos klientus par savu darbību un aktualitātēm – varam izstrādāt projektus ES atbalsta saņemšanai jaunaudžu kopšanā, un nepieciešamības gadījumā arī izkopt jaunaudzes.

Vai esat izmantojusi ES atbalstu iepriekšējā periodā un vai plānojat to darīt šajā gadā? Būs dažādas iespējas, arī jaunas, līdz šim nebijušas, par to informēju meža īpašnieci Antru Dikneri.

A. Diknere: Mūsu ģimene apsaimnieko 14 hektārus meža, puse ir jaunaudzes, kuras regulāri izkopjam. Šogad jau esam izkopuši 5 hektārus. Praktiskā darba veicējs ir mans tētis Jānis Dikners. Neesam iedomājušies par kādas palīdzības prasīšanu, jo, ja mežs ir mūsu, par to rūpējamies, tāpat kā ikviens rūpējas par savu māju. Esam iegādājušies arī jaunu krūmgriezi. Esmu pateicīga par visu uzzināto un ceru, ka turpmāk sadarbosimies.

Viens gads no 2007.–2013. gada programmēšanas perioda jau pagājis tukšgaitā, bet jācer, ka ļoti drīz izsludinās pietiekšanos ES atbalsta saņemšanai. Meža īpašnieki jau var sākt apzināt jaunaudzes, kuras jāizkopj. Mežniecībās izsniegs atzinumus par to, ka platība pirms kopšanas neatbilst koptas mežaudzes kritērijiem, būs jābūt arī iezīmētām robežām dabā, kas identificējamās pārbaudes brīdī. Lai saņemtu atbalstu jaunu instrumentu un aprīkojuma iegādei, jābūt vismaz 3 ha šai aktivitātē atbalstāmo platību. Kopsim savu nākotnes mežu!

Austra Strumpe,
KPC Valmieras nodaļas
mežsaimniecības konsultante

Stājušās spēkā izmaiņas Ugunsdrošības noteikumos

Meža īpašniekiem svarīgi zināt, ka no š. g. 14. jūnija stājušās spēkā izmaiņas MK noteikumos Nr.82 «Ugunsdrošības noteikumi».

Tie nosaka ugunsdrošības prasības, kas fiziskām un juridiskām personām jāievēro, lai neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus un mazinātu to sekas, kā arī nosaka meža īpašnieku, ceļu un dzelzceļu īpašnieku veicamos profilaktiskos pasākumus – mineralizētu joslu ierīkošanu, ceļu un dabisko brauktuvju uzturēšanu tādā stāvoklī, kas netraucētu pārvietoties ugunsdzēsības transportam.

Meža īpašniekiem svarīgi iepazīties ar noteikumu 4. punktu «Ugunsdrošības prasības mežā», kurā norādīti visi veicamie profilaktiskie pasākumi un termiņi kuros tas jāizdara, kā arī darbības, kuras aizliegts veikt mežā ugunsdrošajā laikā posmā.

Profilaktiskie pasākumi

Lai samazinātu meža ugunsgrēku izcelšanās iespējas, kā arī sekmīgi dzēstu meža ugunsgrēkus un samazinātu to sekas, meža īpašnieki (valdītāji) veic šādus profilaktiskos pasākumus:

- ierīko mineralizētās joslas tehnikai pieejamās kvartālu stīgās (izņemot kvartālu stīgas, kuras tiek izmantotas kā dabiskās brauktuves), kas šķērso par 50 hektāriem lielākas I, II vai III ugunsbīstamības klases mežaudžu kopas (sk. tabulā), vietās, kur augsnes kūdras slānis nav biezāks par 0,15 metriem;
- atjaunojot skujkoku mežaudzes silā, mētrājā, lānā un viršu ārenī, kā arī ieaudzējot mežaudzes un plantāciju mežus, platības, kas lielākas par pieciem hektāriem, ar mineralizēto joslu palīdzību sadala daļās tā, lai neviena no tām nebūtu lielāka par pieciem hektāriem. Mineralizētās joslas atjauno katru gadu un ugunsdrošajā laikposmā uztur ugunsdrošā stāvoklī;
- dabiskajās brauktuvēs mežā, kvartālstīgās un grāvju atbērtēs, kas var tikt izmantotas ugunsdzēsības vajadzībām, katru gadu līdz 1. maijam: – izlīdzina risas, kas ir dziļākas par 0,25 metriem;
- novāc apaugumu un pielūžņojumu, kas var traucēt ugunsdzēsības transporta pārvietošanos;

– sakārto ceļus un piebrauktuves ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām un uztur tādā stāvoklī, lai nodrošinātu ugunsdzēsības automobiļu piekļušanu.

- mežu šķērsojošo ceļu īpašnieki (valdītāji) katru gadu līdz 1. maijam izlīdzina risas, kas dziļākas par 0,25 metriem. Atsevišķos gadījumos to izdara līdz 1. jūnijam (Ugunsdrošības noteikumu 32.2.1 – 31.2.4 punkti).

Ja meža īpašnieks (valdītājs) apsaimnieko meža platības, kas ir lielākas par 10000 hektāriem, viņš izstrādā un katru gadu līdz 1. aprīlim aktualizē meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu plānu, kuru apstiprina Valsts meža dienests.

turpinājums 8. lpp

Mežaudžu un izcirtumu iedalījums ugunsbīstamības klasēs

Nr. p.k.	Ugunsbīstamības klase	Mežaudzes vai izcirtuma apraksts
1	I klase – ugunsbīstamība paaugstināta	Par 40 gadiem jaunākas skujkoku koku audzes visos meža augšanas apstākļu tipos un lauksaimniecības zemēs ieaudzētie skujkoku plantāciju meži. Lauksaimniecības zemēs ieaudzētie lapu koku plantāciju meži, kas jaunāki par 10 gadiem. Mežaudzes un izcirtumi silā un grīnī
2	II klase – ugunsbīstamība augsta	Mežaudzes un izcirtumi lānā, mētrājā, viršu ārenī un viršu kūdrēnī
3	III klase – ugunsbīstamība vidēja	Mežaudzes un izcirtumi damaksnī, šaurlapu ārenī, mētru ārenī, šaurlapu kūdrēnī un mētru kūdrēnī
4	IV klase – ugunsbīstamība zema	Mežaudzes un izcirtumi vēri, gāršā, slapjā mētrājā, slapjā damaksnī, slapjā vēri, slapjā gāršā, platlapju kūdrēnī un platlapju ārenī
5	V klase – ugunsbīstamība ļoti zema	Mežaudzes un izcirtumi purvājā, niedrājā, dumbrajā un lieknā

Dabīgi atjaunojušos jaunaudzū kopšana

Pildot darba pienākumus, nācies apsekt diezgan daudz dabiski atjaunojušās jaunaudzē, kuras tikušas koptas. Kā prakses pārstāvis redzu vairākas problēmas pareizai un lietderīgai jaunaudzū kopšanai. Tāpēc daži ieteikumi meža īpašniekiem:

Pamatota atstājamo sugu sastāva izvēle

Ja augšanas apstākļu tips atļauj, vajadzētu audzēt vairāku koku sugu kociņus. Mežā jānovērtē apkārtējo audzū sastāvā esošo koku kvalitāte un nākotnē iespējamie meža dzīvnieku postījumi. Tomēr kā galvenais faktors minama meža īpašnieka vēlme izaudzēt kvalitatīvu mežu, zināšanu līmenis un materiālās iespējas. Jāņem vērā, ka tikai vairākkārtīga kopšana ilgākā laika periodā ļaus izaudzēt vēlamos skuju kokus vai labu bērzu. Kopšanu, atkarībā no izcirtuma augšanas apstākļu tipa, atkārtoti ik pēc 3 – 8 gadiem. Ja sastāva kopšana tiks veikta tikai lai izcirtumu atzītu par atjaunotu un nākotnē netiks turpināta, tā būs velti izšķiesta nauda un laiks.

Ir arī gadījumi, kad izcirtumā sekmīgi atjaunojušās augšanas apstākļu tipam nepieļaujamas koku sugas ar labu stumbru kvalitāti un vienmērīgu izvietojumu. Šeit nevajadzētu steigties ar «nepareizo» kociņu izciršanu un «pareizo» atstāšanu. Meža īpašniekam ir iespēja ar iesniegumu vērsties mežniecībā, lai izvērtētu katru šādu gadījumu. Mežniecības darbinieki apsekos šīs vietas un sniegs atbildi.

Pareiza paliekošo kociņu skaita izvēle konkrētai sugai un apstākļiem

Arī šeit jāņem vērā iespējamie meža dzīvnieku postījumi, nākotnē paredzamais kopšanas reīžu skaits, izvietojuma vienmērīgums un citi faktori. Maziem lapu koku kociņiem ir grūti izvērtēt stumbru kvalitāti, tādēļ tie jāatstāj pēc iespējas

V. Kikica zīm.

vienmērīgi, lai nākamajās kopšanas reizēs varētu to veikt kvalitatīvak. Jo vairāk riska faktoru, jo atstājamo kociņu skaitam jābūt lielākam.

Optimāla ciršanas laika izvēle.

Jaunaudzū kopšanu būtu ieteicams veikt no jūlija vidus, tomēr labāk un daudz vieglāk to veikt bezlapu stāvoklī līdz februārim. Dabā redzētas vietas, kur katra nocirsta kociņa vietā izaugušas vismaz trīs jaunas atvases, un tas norāda, ka nepareizi izvēlēts kopšanas laiks. Jāatceras, ka «Dabas aizsardzības noteikumi mežu apsaimniekošanā» šo darbu aizliedz veikt no 15. aprīļa līdz 30. jūnijam, lai netraucētu putnu ligzdošanu.

Jānis Grundšteins,
Rīgas - Ogres VM

Baldones mežniecības mežzinis

Saimnieko videi draudzīgi

Cēsu rajona Stalbes pagasta meža īpašumu «Apiņi» apsaimnieko Jānis Nilenders ar ģimeni. Kopējā meža platība ir nepilni 13 hektāri. Tajā pārsvarā aug bērzi, baltalkšņi, apses, egles un nedaudz arī priedes. Saimniecībā mežs izveidojies uz kādreizējās lauksaimniecības zemes, par to liecina meža atrastās akmeņu kaudzes.

Īpašnieks izvēlējies videi draudzīgu meža apsaimniekošanu – bez kailcirtēm. Mežs tiek cirsts izlases veidā, cērtot tikai tos kokus, kuri sasnieguši savu tirgus vērtību, kā arī aug-

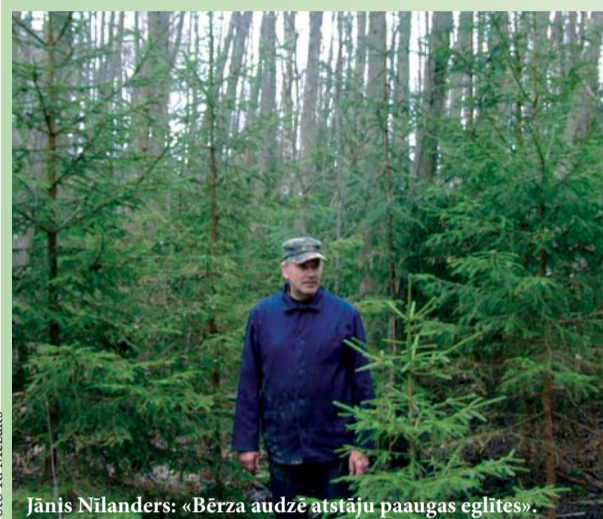

Foto R. Mežaks

Jānis Nilenders: «Bērzu audzē atstāju paaugus eglītes».

šanā atpalikušos kokus. Par to, ka īpašums tiek apsaimniekots ar lielu mīlestību, liecina labs piebraucamais ceļš līdz mājai un sakoptais pagalmis. Nilendera kungs ikdienā strādā autopārvadājumu nozarē, bet visas brīvās dienas pavada savā lauku īpašumā. Kā saka pats saimnieks – viņam vislabākā atpūta ir pilnveidot savu īpašumu, kurš mantots no tēva. Dienā, kad viesojos īpašumā, sastapu viņu ar kundzi nelielā lauksaimniecības zemes

gabalā stādot bērzus un egles ainas veidošanas nolūkā.

Netaisa taisnus ceļus

Kad ieejam mežā, mani pārsteidz tas, ar kādu precizitāti veikta kopšanas cirt un izvesti izcirstie koka materiāli. Nebija pat manāmas rīsas un bojāti koki, kādus parasti var redzēt mežā. Bērzu audzē, kuru apskatījām, ir ļoti daudz paaugus un 2. stāva dzīvotspējīgas jaunās eglītes, kuras saimnieks

veiksmīgi pasargājis no mežizstrādes ietekmes. Kā pastāstīja saimnieks, svarīgi pievešanas ceļus neierīkot taisnās līnijās, bet gan veidot tā, lai apietu paaugu grupas un nepieaugušos bērzus. Zari tiek ieklāti treilēšanas ceļos, lai trūd. Parasti meža izstrādes uzņēmumi vēlas visu vienkāršot – cirst kailcirtes, nedomājot par to, kas notiks ar jaunajiem kociņiem, kā arī veidot pievešanas ceļus taisnās līnijās. Diemžēl šāda pieredze ir arī Nilendera

kungam. Tas arī bijis viens no iemesliem kāpēc nopirkts motorzāģis un traktors MTZ 50, ar kuru tiek veikti pievešanas darbi. To, kā darbojas pievešanas tehnika, saimnieks soli pa solim pastāstījis nākamreiz, kad cirtis nākamo cirsmu.

Visi meža materiāli jāizmanto lietderīgi

Kā noskaidroju, nākamā izlases cirte būs baltalkšņu nogabalā ar ļoti veselīgu egles paaugu. Ejojot pa mežu, pamanu nolauztu koku stuburu, saimnieks paskaidro, ka tie taču jāatstāj putniem un citām dzīvām radībām. Noslēdzot pastaigu, nonākam audzes daļā, kur dabiski izveidojies atvērums jeb logs. Šādās vietās saimnieks izžāģējis ievās un iecerējis iestādīt egles, lai veidojas nepārtraukts meža klājs. Mežā ieraugu mūsdienās neierastu lietu – zaru

Foto R. Mežaks

malku. Lielākie zari tiek sagarumoti, sakrauti kaudzēs un izmantoti mājas apkurei, jo saimnieks uzskata, ka jācensas lietderīgi iz-

Foto R. Mežaks

mantot visi mežmateriāli. Kā pastāstīja saimnieks, ļoti svarīgi pēc vētrām regulāri apsekt mežu un novērtēt tā stāvokli. Apsekošanu gada siltajos mēnešos labi var apvienot ar sēņošanu, jo sēņu te ir ne mazums.

Šāds videi draudzīgs meža apsaimniekošanas piemērs ir ļoti vērtīgs citiem meža īpašniekiem, kuri nākotnē vēlēšies atteikties no mežu kailcirtēm.

Raimonds Mežaks,
Ziemeļvidzemes virsmežniecības
Pārgaujas mežniecības mežsargs

Mācīsimies mežizstrādē izmantot vieglo tehniku

Ērgļu arodvidusskolas, sadarbībā ar VMD Konsultāciju pakalpojumu centru un privātā meža īpašnieku Ēriku Ķīpu, iesniegtais projekts «Ieviest vieglās tehnikas izmantošanu privāto meža īpašnieku mežos, veicinot videi draudzīgu apsaimniekošanu» Meža attīstības fondā ir guvis valsts atbalstu.

Projekta iecere

Šī projekta rezultātā tiks izpētīta skandināvu pieredze, ieviesta apmācība un iekārtoti demonstrējumu objekti, kur tiks parādītas vieglās tehnikas izmantošanas iespējas mežā, veicinot videi draudzīgu meža apsaimniekošanu. Demonstrējumos tiks izmantoti tipiski Skandināvijas vieglās tehnikas mehānismi – «Dzelzs zirgs» un kvadracikls ar nepieciešamajām palīgierīcēm meža apsaimniekošanā.

Šī vieglā tehnika ir piemērota darbiem meža atjaunošanā, kopšanā, pievadceļu uzturēšanā. Tā ar savu mazo svaru nebojā augšņu virskārtu un netraumē koku saknes, ir ļoti ērti vadāma starp kokiem. Svarīga priekšrocība – šo tehniku var izmantot visu gadu. Šīs iespējas vieglo tehniku padara par daudzpusīgu tās svāra un tehniskā aprīkojuma daudzveidībā, videi draudzīgu meža apsaimniekošanā. Vieglā tehnika jo īpaši piemērota strādāšanai nelielās

platībās gandrīz jebkādos augšņos un reljefa apstākļos.

Lai arī privātie meži ir gandrīz puse no Latvijas mežiem, lielākoties tiem ir maza platība un daudzi atrodas kādā aizsargājamā dabas teritorijā. Tāpēc ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas organizēšanā ļoti svarīgi ievērot gan dabas aizsardzības prasības, gan reljefa apstākļus, augšanas un mitruma apstākļus un to dažādību.

Eiropas Savienībā arvien lielāka vērtība tiek pievērsta ilgtspējīgi

Meža izstrāde ar «dzēls zirgu»

apsaimniekotiem un koptiem mežiem un no tiem iegūtai koksnei. Arī Latvijā notiek mežu sertificēšana un pamazām šajā procesā iesaistās arī privāto mežu īpašnieki. Mežu sertificēšana īpašniekam uzliek pienākumu gūt arvien jaunas zināšanas ilgtspējīgā meža apsaimniekošanā un izmantot tās praksē. Piemēram, Madonas rajo-

nā ir vairāk nekā 8 tūkstoši privāto mežu īpašnieku, kuri apsaimnieko īpašumus ar vidējo meža platību 9,4 ha. Sadalījumā pa augšanas apstākļiem vislielākā platība jeb 69% ir audzes sausos augšanas apstākļos, tomēr vairāk nekā 10% no mežaudzēm aug purvainos, ir arī audzes uz nosusinātām minerālaugsnēm un nosusinātām kūdras augsnēm, attiecīgi 8% un 12%. Rajons ir bagāts ar aizsargājamām dabas teritorijām: 2 dabas rezervāti, 5 dabas parki, 13 dabas liegumi un aizsargājamo ainavu apvidi. Madonas rajonam ir izteikti paugurains reljefs.

Varēs iegūt jaunus zināšanas

Projekta sākumā Zviedrijā tiks teorētiski un praktiski apmācīti 6 lektori instruktori, iegūstot prasmju apliecinājuma sertifikātus un izstrādās profesionālās pilnveides programmu Latvijas apstākļiem. Projekta gaitā visu rajonu VMD KPC nodaļu darbinieki tiks praktiski apmācīti vieglās tehnikas un tās papildaprīkojuma izmantošanā, sagatavoti un izdoti bukleti, kā arī uzfilmētas un izveidotas divas mācību filmas par vieglās

tehnikas izmantošanas iespējām Latvijas apstākļos PMĪ mežu apsaimniekošanā.

Rudenī, no 27. līdz 31. oktobrim, projekta ietvaros pēc jaunās profesionālās pilnveides programmas tiks apmācīti pirmie 12 privāto mežu īpašnieki. Apmācību gaitā katram būs iespēja «iemēģināt roku», praktiski darbojoties ar šo tehniku, un, kursu beidzot, saņemt sertifikātu. Kursu programmu apguvušajiem meža īpašniekiem būs iespēja piedalīties arī projekta noslēguma prezentācijas seminārā 31. oktobrī, kura laikā visi dalībnieki tiks iepazīstināti ar projekta rezultātiem.

Tāpēc, ja ir interese par šādas tehnikas apguvi un izmantošanu apsaimniekošanā, kā arī piedalīties projekta noslēguma prezentācijas seminārā, lūdzu, piesakieties pa tālruni 28381176 (Mairita Bondare).

Mairita Bondare,
KPC Madonas
nodaļas vadītāja

Meža īpašnieki aicināti piedalīties praktiskos semināros

Šovasar Pasaules Dabas Fonda (PDF) meža apsaimniekošanas demonstrējumu teritorijās Limbažu rajonā meža īpašnieki apguva praktiskas iemaņas ilgtspējīgā meža apsaimniekošanā. Ar Pasaules Dabas Fonda un Meža attīstības fonda atbalstu tapušais projekts rosina meža īpašniekus izvēlēties tādas meža apsaimniekošanas metodes, kas reizē būtu gan meža īpašniekam, gan videi draudzīgas.

Pasaules Dabas Fonds pagājušajā gadā aizsāka organizēt divu dienu praktiskos seminārus «Kā plānot un veikt izlases cirti». Divu dienu semināra gaitā meža īpašniekiem tiek piedāvāta iespēja noklausīties vairākas teorētiskās lekcijas, kurās izskaidroti veidi kā saimniekot mežā neizmantojot kailcirtes. Seminārā apgūstamā metode plašāk pazīstama kā izlases cirte. Tā nodrošina saimniekam regulārus ienākumus un nesamazina īpašuma vērtību. Semināra gaitā meža īpašnieki praktiski apgūst koku izvēles un izmēšanas principus dažādās mežaudzēs, iepazīst izlases cirtes plānošanas un ieviešanas aspektus, iespējamos riskus un šādas apsaimniekošanas ietekmi uz meža attīstību.

Pasaules Dabas Fonda Meža programmas vadītājs Jānis Rozī-

tis secina: «Pastāvīgi rīkojot grupu braucienus un atvērto durvju dienas meža apsaimniekošanas demonstrējumu teritorijās, esam satikuši daudzus meža īpašniekus, kuri vēlas iegūt padziļinātas, praktiskas zināšanas par nekailcirtņu metodēm. Tāpēc šogad turpinām veidot divu dienu seminārus. Esam arī nostiprinājuši pārliecību, ka jaunie kontakti un diskusijas meža īpašnieku starpā nodrošina labu meža apsaimniekošanas piemēru izplatību un veicina plašāku skatījumu uz meža apsaimniekošanu kopumā.»

Šogad maija beigās seminārs notika meža apsaimniekošanas

demonstrējumu teritorijā «Kraukļi». Seminārā piedalījās īpašnieki no Cēsu, Rīgas, Limbažu, Bauskas, Madonas un citiem rajoniem.

Nākamais divu dienu seminārs plānots š.g. 18.-19.septembrī Liepājas rajona Rucavas pagasta «Bajāros». Dalībnieku skaits seminārā ierobežots, tāpēc interese tiek lūgti pieteikties savlaicīgi, zvanot pa tel. 26135551 (Imants).

Dārta Treija
PDF komunikācijas vadītāja

Lapegles Latvijā

Braucot pa Latviju, nevar nepamanīt ceļmalās un apstādījumos augošās lapegles. Tās ne tikai bagātina mūsu ceļmalas un parkus, bet ir sastopamas arī meža audzēs. Pateicoties skaistajai koksnes krāsai, tās noder mēbeļu izgatavošanā. Lapeglu koksne ir grūti tehniski apstrādājama, jo bagāta ar sveķiem un miecvielām, tāpēc tā, ilgstoši atrodoties augsnē un ūdenī, netrūd.

Vismairāk lapegles sastopamas Sibīrijā un Kanādā. Latvijā pieaugušu audžu ir maz. Vairāk sastopamas lapegļu jaunaudzes, kur tās aug vienas vai mistrojuma ar citām koku sugām. Latvijā zināmākās ir Eiropas, Sibīrijas un Japānas lapegle. Tās mēdz saukt arī par skuļmetēm, jo kokiem raksturīgas vasarzaļas skuļas, sakārtotas pušķiņos, kas, pienākot rudenim, nokrīt. Šis koks ir ļoti gaismas prasīgs, tāpēc jāatceras, ka to nevajadzētu audzēt biežās audzēs. Eiropas lapeglei būtu vēlams ar kaļķi bagāta augsne.

Sešdesmitajos gados Latvijā veikti plaši pētījumi par lapegļu ieaudzēšanas pieredzi. Secināts, ka Eiropas lapeglei piemērotos augšanas apstākļos ir lielāka produktivitāte nekā vietējām koku sugām – priedei un eglei. Lapegle ir viena no tām koku sugām, kas uzlabo augsni. Koks ir ar dziļu sakņu sistēmu, tāpēc vēja izturīgs. Šī suga ir ātraudzīga un var sasniegt pat 50 metru augstumu. Bioloģiskais mūžs – vairāki simti gadu. Lai uzzinātu par lapegļu audzēšanas pieredzi Latvijā, apciemoju dažus vietējos mežsaimniekus.

Japānas lapegļu sēklu plantācija Jaunjelgavā

Kā pirmo apciemoju A/S «LVM Sēklas un stādi» Jaunjelgavas sēklu plantācijas ilggadējo vadītāju Aliju Bērziņu, kuras vadītajā priekš sēklu plantācijā vecākās priedes pirms dažiem gadiem sāka nomainīt ar Japānas lapeglēm un ozoliem. Jāpiemin, ka šī ir vienīgā sēklu plantācija Latvijā, kurā sēklu ieguvi tiek audzētas lapegles. Kā pastāstīja Bērziņas kundze, pirmie lapegļu stādījumi starp priedēm uzsākti jau 2003. gadā. Stādījumi veikti 3 ha platībā, plantācijas daļā, kura ir vairāk nekā 40 gadus veca. Šobrīd priedes ir izcirstas, platībā aug tikai lapegles. Kociņi iegūti Cēsu rajona Jurģkalnu izcilo Japānas lapegļu audzē, uzpotējot mežēniem. Svarīgi bija iegūt potzarus no Japānas lapeglēm, kuras nav krustojušas ar Eiropas lapeglēm, jo audzes, kurās aug hibridlapegles apdraud zaru vēzis. Interesanti, ka jau otrajā gadā pēc ieaudzēšanas bija pirmie čiekuri un no plantācijas iegūti 10 kg čiekuru. Lielākās raizes sēklu plantācijas vadītājam sagādā stirnas. Kaut arī pavasarī kociņi tiek apsmidzināti ar repelentu un katram kociņam visapkārt uzlikts siets. Tomēr dzīvnieki par katru cenu cenšas atbrīvot kociņu no sieta, lai to varētu apgrauzt. Tāpēc tuvākajā nākotnē Bērziņas kundze iecerējusi visu teritoriju apjot ar pamatīgu žogu.

Lapegles Vaidavas un Raiskuma pagastā

Vēloties apskatīt lapegļu stādījumus, devos pie pensionēta

mežkopja Daumanta Skrūzes Cēsu rajona Raiskuma pagastā. Skrūzes kungs apsolīja parādīt divus interesantus, ar lapeglēm saistītus objektus. Kā pirmo apmeklējām Valmieras rajona Vaidavas pagastā esošo Eiropas lapegļu audzi. Pēc visa spriežot, lapegles bija ap 140 gadu vecas.

Lapegles sauc arī par skuļmetēm

To augstums – ap 30 metriem, bet vidējais caurmērs vismaz 44 cm. Šis piemērs apliecina, ka lapegles Latvijā var sasniegt ievērojamus izmērus.

Otrs objekts atradās Cēsu rajona Raiskuma pagastā, kur 60. gadu beigās Skrūzes kungs bija piedalījies egļu – lapegļu mītraudzēs stādīšanā damakšņa meža augšanas apstākļu tipā. Kā atceras mežkopis, kociņi stādīti rindās – trīs rindas ar eglēm, ceturtajā – lapegle. Uz vienu hektāru iestādīja ap 4000 kociņu. Pēc 40 gadiem, ieejot audzē, konstatējām, ka palikuši labi ja 3% no iestādītajām lapeglēm. Iznīkšanas cēlonis visticamāk ir pārlieku lielais noēnojums un pārnadžu populācijas blīvums

Runājot par lapeglēm, mežkopis atceras kādu anekdotisku gadījumu padomju laikos Dzērbenes pusē. Kāds mežkopis iemaldījies lapegļu audzē ziemā, kad skuļas nobirušas, un nospriedis, ka koki nokaltuši un veicama sanitārā cirte. Mežkopis izzīmogojis kokus, kā tas pienākas sanitārā cirtē, un iesniedzis mežniecībā dastlapu. Par laimi priekšniecībai šis gadījums licies aizdomīgs, un koki nav nocirsti sanitārā cirtē. Tāpēc arī Skrūzes kungs iesaka meža īpašniekiem atkārtot zināšanas dendroloģijā, lai nepieļautu kļūdu, kuras labošana var ilgt vairākus gadus desmitus.

Lapegles Ieriķu mežniecībā

Ar lapegļu stādīšanu pagājušā gadsimta 80. gados nodarbojās tagadējās Cēsu rajona Ieriķu mežniecības mežzinis Modris Veitners. Kā pastāstīja mežkopis, lapegles galvenokārt stādīja tāpēc, ka tām bija lieli pieaugumi, līdz pat 1 metram gadā, un pārnadži

jona Mazzalves pagasta «Svītiņu» saimniecības īpašnieks Ojārs Kampa, lapegļu stādījumus lauksaimniecības zemēs veicis 1997. gadā. Viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ izvēlēja šī svešzemju suga, ir tās ātraudzība. Toreiz iestādīts aptuveni 1 hektārs nesagatavotā augsnē. Šobrīd šajā platībā izveidojusies bērzu – lapegļu jaunaudze. Bērzi iesējušies dabiski. No toreiz iestādītajām 2000 lapeglēm palikuši aptuveni 40%. Īpašnieks secina, ka lielākā daļa kociņu zālaugu noēnojuma dēļ gājuši bojā pirmajos gados, jo nokavēta kopšana. Citiem īpašniekiem Ojārs Kampa iesaka stādīšanu veikt sagatavotā augsnē. Tas atvieglos kociņu atēnošanu. Lapegles, tāpat kā citus skuju kokus, bojā arī meža dzīvnieki. Pēc īpašnieka novērojumiem lapegle labāk aug smilšainākā augsnē. Runājot par tuvākajiem darbiem, īpašnieks plāno veikt kopšanu, lai paplašinātu lapegļu augšanas telpu.

Mežkopes Aijas Zviedres viedoklis par lapegļu audzēšanas iespējām Latvijā

«Lapeglu selekcija Latvijā aizsākās jau pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados. Tika meklēti izcili koki un ierīkotas sēklu plantācijas. Kopumā atrada 83 izcilos kokus. Netika identificēti, vai tā ir Eiropas vai Japānas lapegle. Sugu noteica tikai pēc tam, kad plantācija jau bija ierīkota. Diemžēl šobrīd tā laika plantācijas jau iznīkušas.

Mežkopis iesaka lapegles audzēt klajās, paugurainās vietās. Tās nevajadzētu audzēt zemiēs un nelielos izcirtumos. Lapeglu audzēšanai ieteicams izvēlēties damakšņa meža augšanas apstākļu tipu. Visnepiemērotākais reģions lapeglēm ir Kurzeme. Stādīšana jāveic līdz 1. maijam. Vislielākais ienaidnieks kociņiem ir pārnadži. Lapegle ir svešzemju suga, tāpēc vislabāk to būtu stādīt pie mājas vai meža malā».

Rezumējot redzēto, jāsecina, ka lapegle ir interesanta koku suga, tomēr tā nav vietējā, tādēļ rodas daudz neierastu problēmu. Protams, katrs pats izdara savu izvēli, bet šī koku suga, manuprāt, vispiemērotākā ir stādīšanai alejās, parkos un citos ainaviski dekoratīvos stādījumos, bet mežā labāk izvēlēties mūsu pašmāju tradicionālās koku sugas.

Raimonds Mežaks,
Ziemeļvidzemes virsmežniecības
Pārgaujas mežniecības mežsargs

Lapegles lauksaimniecības zemē

Kā pastāstīja Aizkraukles ra-

20-24. October 2008

Eiropas meža nedēļa no 20. līdz 24. oktobrim

No 13. līdz 15. maijam Spānijā, Bilbao pilsētā notika 16. Meža nozares sabiedrisko attiecību forums (konference), kurā satikās 44 komunikāciju speciālisti no dažādām Eiropas valstīm.

Galvenais akcents šajā tikšanās reizē tika likts uz tuvojošos «Eiropas meža nedēļu», kas 2008. gadā visā Eiropā norisināsies no 20. līdz 24. oktobrim.

Šis «Eiropas meža nedēļas» mērķis ir pievērst uzmanību meža sektoram un tā ieguldījumam Eiropas ekonomikā un sabiedrībā, kā arī radīt apziņu, ka mežiem ir būtiska nozīme klimata izmaiņu novēršanā. Tāpat šīs nedēļas mērķis ir iesaistīt citu sektoru pārstāvjus dialogā par ar mežu saistītiem jautājumiem.

«Eiropas meža nedēļa» tiks organizēta vienlaikus dažādās Eiropas valstīs ar dažādiem pasākumiem. Valstis tika lūgtas organizēt pasākumus, lai pievērstu uzmanību meža nozīmei nacionālā līmenī.

Galvenās «Eiropas meža nedēļas» ziņas:

44% no Eiropas teritorijas klāj mežs, meža platībai ir tendence palielināties.

Mežs «cīnās» ar klimata izmaiņām, nepārtraukti absorbējot un uzkrājot siltumnīcas efekta radītās kaitīgās gāzes.

Mūsdienu klimata pārmaiņu procesos mežs vēl aizvien ir vecākais atjaunojamais enerģijas ražošanas materiāls, kuru mēs izmantojam vēl joprojām, arī 21. gadsimtā.

Par pasākumiem, kas norisināsies dažādās valstīs, varēs uzzināt mājas lapā www.EuropeanForestWeek.org. Arī Latvijā «Eiropas meža nedēļas» ietvaros notiks dažādi pasākumi. Meža nozares speciālisti aktīvi strādā, lai tos izveidotu.

Foto M. Birkena

Konferences ietvaros dalībnieki apmeklēja Amurrio pašvaldību un iepazīnās ar meža apsaimniekošanas pieredzi šajos mežos. Iepazinās ar Meža izglītības teritoriju Kuskumendi – izstaigāja dabas taku diskutējot par Amurrio pieredzi sabiedrības iesaistīšanā meža apsaimniekošanā.

Maija Birkena,
KPC Atbalsta daļas
vadītājas vietniece

Esmu kungs savā mežā

Tā apgalvoja viens no Zviedrijas meža īpašniekiem Lars Vikings, pie kura viesojāmie pieredzes apmaiņas brauciena laikā. Saimnieks pēc profesijas ir skolotājs, apsaimnieko 218 hektāru lielu mežu – ģimenes īpašumu, ir meža īpašnieku asociācijas Sōdra un lauksaimnieku apvienības Skogsāgama biedrs.

Meža īpašnieka saimniecībā «Melskog» izveidota demonstrējumu saimniecība, kurā atrodas dažādi meža apsaimniekošanas objekti ar galveno nodomu demonstrēt, kā paaug-

ir piesardzīgs pret introducētām koku sugu stādīšanu mežā, to darījis vienīgi vērtīgās koksnes dēļ.

Nelieli mizgraužu bojājumi

Meža īpašumā ir vieta, kur

Foto S. Grundšteine

Lars Vikings: «Plānoju paaugstināt sava meža produktivitāti par 20%».

stināt meža produktivitāti, reizē saglabājot arī dabas vērtības. Meža īpašumam ir izstrādāts «zaļais» meža apsaimniekošanas plāns.

Stāda ātraudzīgas koku sugas

Kā pirmo saimnieks rāda duglāziju audzi, kuru iestādījis septiņdesmitajos gados. Stādi vesti no Aļaskas. Turpat netālu eksperimentāls lapeglu stādījums, kurā stādīta gan Eiropas lapegle, gan Sibīrijas un Japānas lapegles krustojums, kas ir ātraudzīgāks un izturīgāks pret slimībām. Audze ir 26 gadus veca un divas reizes kopta. Pats meža īpašnieks gan

māca citiem par egļu aizsardzību pret mizgraužiem. Arī Zviedrijā pēc 2005. gada vētras tas ir aktuāli. Bojājumi gan nebija lieli, jo pagājušā vasara bijusi lietaina. Neskatoties uz to, tiek demonstrēts kā pareizi izlikt ķeramkokus un feromona slazdus.

Tīra grāvjus un būvē ceļus

Meža īpašumā ir arī mitras vietas. Saimnieks uzskata, ka klimatam kļūstot siltākam un mitrākam, jātīra grāvji un jātaisa ceļi. Lai veiksmīgi veiktu mežizstrādi nepieciešams sakārtot ceļu sistēmu. Visus darbus saimnieks veicis paša spēkiem.

Ceļus vispirms noklājis ar egļu zariem un pēc tam ar ceļa segumu. Zviedrijā grāvju tīrīšanai līdz 500 metriem gadā nav vajadzīgas speciālas atļaujas. Par šiem darbiem īpašnieks nav saņēmis nekādas subsidijas un katru gadu šajos pasākumos iegulda 5% no peļņas. Saimnieks uzskata, ka meliorācija un ceļu būve ir ieguldījums meža produktivitātes palielināšanā nākotnē un stabilitātes garantē.

Atjauno un kopj

Saimniecībā redzami nelieli izcirtumi, kurus saimnieks atjauno ar stādu audzētavā pirktiem stādiem. Likumdošanā gan noteikts, ka izcirtums mākslīgi jāatjauno 3 gadu laikā, bet dabiski – piecu gadu laikā pēc nociršanas. Stādījumi tiek rūpīgi kopti. Lai palielinātu meža vērtību saimniecībā tiek veiktas agrās kopšanas circes, uzskatot, ka tādā veidā var mainīt attiecību

starp koku sugām un to kvalitāti. Arī pārējos meža izstrādes darbus

saimnieks veic saviem spēkiem, saimniecībā ir Hārvesteris un cita tehnika.

Paaugstina meža produktivitāti

Projekta ietvaros meža īpašnieks apņēmis 50 gadus paaugstināt meža produktivitāti

par 20%. Viņš gan domā, ka varētu to paaugstināt arī par 50% – 20 gados, veicot virkni pasākumu: stādot ātraudzīgas koku sugas, pamatā saimniekojot uz piemērotāko koku sugu – egli, atjaunojot mežu ar augstvērtīgu stādāmo materiālu, regulāri veicot jaunaudžu kopšanu un veidojot meža infrastruktūru.

Meža likumdošana Zviedrijā ir daudz liberālāka. Piemēram, nav noteikt strikts ciršanas vecums. Egli nedrīkst cirst ātrāk par 45 gadiem, bet ieteicamais ir 60 gadi. Meža īpašnieks pats izvēlas, kas ir izdevīgāk. Meža īpašnieki internetā paši var izrēķināt sava meža nākotnes vērtību. Saimnieks uzskata, ka meža īpašnieks ir sava īpašuma kungs un noteicējs. Daudziem Zviedrijas meža īpašniekiem mežs ir kā banka.

Zviedrijas medniekiem – sava asociācija

Viesojoties Ōster Malmā, Zviedrijas mednieku asociācijas mītnē, uzzinājām daudz interesanta par medību organizāciju, medību faunu un citām interesantām lietām.

Zviedrijas mednieku asociācija dibināta 1730. gadā, lai apturētu savvaļas dzīvnieku izmiršanu un veidotu ētiskas mednieku tradīcijas. Tajā laikā Zviedrijā dzīvnieku fauna bija nabadzīga – nebija meža cūku, dambriežu, zaķu un fazānu, toties bija daudz vilku un brūno lāču. Beabri Zviedrijā izmira 1871. gadā. No jauna vienu bebru pāri ievēda 1922. gadā, bet tagad tie jau ir savairojušies līdz 100 000. Šobrīd mērķtiecīgas saimniekošanas rezultātā palielinājies arī citu medijamo dzīvnieku un putnu skaits un to daudzveidība.

Medību organizācija

1938. gadā tika izdots medību likums. Mednieku asociācija ir publiska nevalstiska organizācija, kas nodarbojas ar savvaļas dzīvnieku apsaimniekošanu, to monitoringu, mednieku apmācību, medību drošību, licenču izsniegšanu, medijamo dzīvnieku izpēti,

medību suņu apmācību un citām ar medībām saistītām lietām. Bez tam, asociācija izglīto skolu jaunatni, organizējot dažādus pasākumus. Īpaši populāras ir vasaras nometnes, kurās skolēni atraktīvā veidā iepazīst dzīvniekus, putnus un medību tradīcijas. Mednieku asociācija izdod arī savu izdevumu medniekiem.

No 1985. gada noteikts, ka visiem medniekiem, lai piedalītos medībās, vajadzīgas mednieku apliecības, kuras var iegūt nokārtojot eksāmenu. Asociācijā šobrīd ir 200 000 biedru, no kuriem 11 000 ir sievietes, bet 10 000 ir jaunāki par 25 gadiem. Asociācijā strādā 100 darbinieki un 5000 brīvprātīgie. Tā sastāv no 23 apvienībām

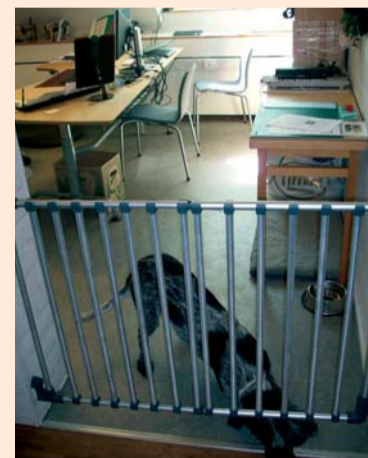
un 377 vietējiem mednieku kolektīviem. Mednieki slēdz līgumus ar zemes īpašniekiem uz 1 – 5 gadiem, maksājot nomas maksu apmēram 20eiro par hektāru.

Kas un ko medī?

Zviedrijā ir 300 000 mednieku, kas ir 3.2% no visiem iedzīvotājiem. Salīdzināšanai – Īrijā tie ir 7.7%, Somijā – 5.8%, bet Vācijā tikai 0.4%. Zviedrijā mednieks vidēji piedalās medībās 26 dienas gadā. Medniekiem pieder 20 000 medību suņi. 80% zviedru ir pozitīvi noskaņoti par medībām, bet 70% pazīst kādu mednieku. Par mednieku var kļūt no 18 gadiem. Medniekiem ir 4 dažāda veida apliecības, no tā atkarīgs, kāda veida medībās mednieks var piedalīties. Ik gadu Zviedrijā nomet: 150 000 sturnas, 15 000 dambriežus, 2 000 staltbriežus, 80 000 meža cūkas un 100 000 zaķus.

Interesanti, ka Mednieku asociācijas ēkā (muižā) atrodas viesnīca un restorāns, kurā var pagāršot dažādas medijumu delikateses, turpat ir arī viesnīca, konferenču telpas un neliels kiosks, kurā var iegādāties saldētu medijumu gaļu

un citas interesantas un noderīgas lietas. Darba telpas atrodas otrajā stāvā, kurās katram darbiniekam ir savs nožogots kabinets, vairāk līdzīgs aizgaldam. Uz darbu tiek

ņemti līdzī arī darbinieku četrkājainie draugi – medību suņi, bet pie kabineta ir plāksnīte ar darbinieka un suņa vārdu, kā arī iecienīto dzērienu – tēju vai kafiju. Zviedrijas mednieku asociācijas interneta vietne: www.ostermalma.se

Sarmīte Grundšteine,
KPC Atbalsta daļas vadītāja

«Meža ABC» – pasākums tiem, kas mīl mežu

Mans veltījums Latvijai Meža dienu 80. dzimšanas dienā! Tā bija viena no domām, kas izskanēja 9. un 10. maijā Kuldīgas rajonā Padures pagastā pie Nabas ezera, kur notika Kurzemes vērienīgākais «Meža dienu 2008» pasākums «Meža ABC», kas pulcināja vienkopus gandrīz 3000 apmeklētāju.

Kurzemē maija sākumā pasākumā «Meža ABC» varēja sajūst, sagaršot, redzēt un dzirdēt mežu. Tas bija pasākums, kas interesentiem piedāvāja plašu informāciju par meža nozari, par procesiem, kas norisinās mežā, kā arī līdztekus jauku atpūtu visai ģimenei. Šogad pasākuma tapšanā iesaistījās Valsts meža dienesta trīs struktūrvienības – Konsultāciju pakalpojumu centrs (KPC), Dienvidkurzemes un Ziemeļkurzemes virsmežniecības. Projektu «Meža ABC» finansēja Meža Attīstības Fonds, SIA «Metsaliitto Latvia» un SIA «Stora Enso Mežs». Divu dienu laikā vairāk nekā 130 valsts meža dienesta un 40 firmu darbinieki palīdzēja pasākuma dalībniekiem iepazīties ar visu meža audzēšanas ciklu un procesiem mežā.

Pirmā diena bija veltīta skolu jaunatnei. Tajā piedalījās Kuldīgas, Saldus, Liepājas, Tukuma, Ventspils, Talsu un Jelgavas rajonu skolas. Savukārt otrā diena bija domāta ģimenēm, meža īpašniekiem un interesentiem. Ierodoties pasākumā, katra klase vai ģimene saņēma kontrollapu un karti, tad devās ceļojumā pa 20 meža pieturām, kurās, praktiski darbojoties, bija jārod atbildes uz jautājumiem, jāsaņem kāds no meža procesiem. Katras meža pieturas saimnieki bija sagatavojuši dažādus pārsteigumus.

Meža pieturas

Vislielāko sajūsmu skolēniem izraisīja ugunsdzēsības pietura. Kā atzina ugunsdzēsības pieturas vadītājs, Pēteris Lapiņš, Dienvidkurzemes virsmežniecības inženieris: «Pieturas apmeklētājiem visvairāk patika praktiskie uzdevumi – ugunsdzēsšana, kā arī darbs ar šļūtenēm, motorsūkni un

Foto D. Rudzīte

Praktiskā meža dzēsšana

ugunsdzēsības mašīnu. Daži pat gribēja pieteikties darbā ugunsdzēsējos».

Tāpat pasākuma apmeklētājiem ļoti patīcis, ka viņi paši varēja iestādīt kociņu. Meža atjaunošanas pieturas kolēģi no Grobiņas mežniecības stāsta: «Gan skolēniem, gan ģimenēm visvairāk interesēja tieši stādīšana, katrs bērniņš pats gribēja iestādīt savu kociņu un pēc gadiem atbraukt apskatīties, cik liels tas izaudzis. Vislielākā sajūsma bija par augšnes gatavošanas traktoru, ko demonstrēja «SIA Kurša MRU». Bijām patīkami pārsteigti gan par lielo apmeklētāju skaitu, gan par

bērnu zināšanām. Viņi atcerējās to, kas bija stāstīts iepriekšējās pieturās.»

Jaunaudžu kopšanas pieturā bērni bija priecīgi uzzināt, «ka, tiem, kas strādā mežā, ir speciāls tērps, lai nevar iezāģēt». Sesiles mežniecības kolektīvs, kurš darbojās jaunaudžu kopšanas pieturā, stāsta, ka vislielākā interese bija tieši par rokas instrumentu – raukli. Daudzi gribēja pamēģināt ar to strādāt.

Savukārt Ruta Kotāne, Ziemeļkurzemes virsmežniecības Mežsaimniecības daļas vadītājas vietniece, kura darbojās stādu un sēklu meža pieturā, teic: «Bērniem patika apskatīt un aptaustīt sēklu paraugus, neviens neatteicās minēt mīklas, un, lai arī atbildes reizēm nāca visdažādākās, kopīgiem spēkiem tomēr atminējām. Visiem patika skatīties kā kokkopis Jānis kāpa priedē. Vislielāko prieku sagādāja iespēja pašaudīt čiekurus ar instrumentu, kurš atgādina kaķeni.»

Nepārspētas apmeklētāju izjūtas palika medību, putnu un meža

Foto D. Rudzīte

Tā top putnu būriši

kaitēkļu pieturas. Kā atzina Ģirts Vilks, KPC Gulbenes nodaļas vadītājs, no medību pieturas: «Apskatīti bija izlikti zvēru izbāzeņi, kas arī piesaistīja visu uzmanību. Skolēniem patika šaušana ar «gaiseni». Kuriozi bija ar dzīvnieku atpazīšanu, piemēram, jēnotsuni nosauca gan par ezi, gan par vilku. Savukārt āpsis lielākajai daļai bija skunkss. Meža īpašnieki visbiežāk uzdeva jautājumus par bebru un to, kā cīnīties ar šo meža melioratoru.»

Agnis Šmits, Valsts meža dienesta Meža un vides aizsardzības daļas vecākais referents, stāsta, ka meža kaitēkļu pieturā ģimenes un skolēnus visvairāk interesēja praktiskās darbības – skudras tēlošana, kukaiņu lego salikšana, darbs ar kolekcijām, dzīvumizgraužu aptaušīšana. Dace Rumpe, Ziemeļkurzemes virsmežniecības Dabas aizsardzības daļas vadītāja, piebilst, ka pieaugušos vairāk interesēja sastopamie meža kaitēkļi un to apkarošana. Vislielākās ovācijas bija pie vaboļu sacensībām – īsts azarts! Bērniem bija dažādi kuriozi jautājumi: «Vai mizgrauži nekož?, «Vai tie mizgrauži ejas grauz? ar dibenu?»

«Putnu pieturā gan ģimenes, gan skolēnus visvairāk interesēja būrišu izgatavošanas process. Ļoti patika tas, ka būrišus varēja paņemt līdzi. Diezgan daudzi bērni

Foto D. Rudzīte

Projekta vadītāja Sigita Vaivade uzrunā pasākuma dalībniekus

nāca otrā dienā, lai vēl pagatavotu būri. Dalībniekus visvairāk interesēja putni, kuri dzīvos būrišos, kā arī būrišu pareiza izlikšana, arī putnu izbāzeņi», atzīst Gunārs Lagūns, Kursiņu mežniecības mežzinis no putnu pieturas.

Visplašākā informācija bija pieejama meža augu pieturā – par indīgajiem augiem, par sūnām, par ķērpjiem. Rendas mežniecības mežziņa vietniece Iveta Ābola min, ka visus pārsteidzis tas, ka arī dārzā augoši augi var būt indīgi. Ar interesi daudzi darbojās ap «mināmām mīklām». Vislielāko sajūsmu bērnos izraisīja «Pure food» meža ogu ievārijumu degustēšana. Interesanti, ka lāceņu «zāpes» biežāk minētais atminējums bija aprikozes.

«Meža ABC» pasākumā nebijusi pietura «Mežs pret globālo sasilšanu» piesaistīja ar savu vienkāršo skaidrojumu sarežģītai lietai. Šo meža pieturu veidoja Jānis Iesalnieks, Dienvidkurzemes virsmežniecības virsmežzinis.

Foto D. Rudzīte

Katrs vēlējas iestādīt kociņu

Līdz šim «Meža ABC» pasākumā nebijusi pietura «Mežs pret globālo sasilšanu» piesaistīja ar savu vienkāršo skaidrojumu sarežģītai lietai. Šo meža pieturu veidoja Jānis Iesalnieks, Dienvidkurzemes virsmežniecības virsmežzinis.

Tāpat meža īpašniekiem saistoša bija meža pietura, kur varēja

uzzināt par Eiropas Savienības un Latvijas atbalstu meža apsaimniekošanā. Vislielākās ovācijas izpelnījās Meža likumdošanas pietura, kurā visi tika aicināti skatīties te-

ātri. Tik oriģinālu pieeju sausajam likumdošanas tematam varēja piemēlēt tikai Vineta Čīne, Dienvidkurzemes virsmežniecības juridisko jautājumu konsultante, un viņas komanda. Gan Ogres meža tehnikums, gan LLU Meža fakultāte atraktīvi rādīja un stāstīja par izglītību meža nozarē.

Dabas aizsardzības meža pieturā visvairāk patika darboties praktiski, lietot Pasaules dabas fonda puzzle, jo salikt pašam savu meža ainavu ne vienmēr sanāca. Bērniem ļoti patika iespēja izmērīt savu vecumu, ar īpašu mērlenti, iedomājoties, kā būtu, ja viņi būtu koki.

Paraugdemonstrējumi un meža spēles

Lielu sajūsmu izpelnījās SIA «Metsaliitto Latvia» harvesteru paraugdemonstrējumi. Gan meža īpašnieki, gan ģimenes, gan klases teicās tādas tehnikas darbošanas redzam pirmo reizi. Jānis Šmiukšis, KPC Meža apsaimniekošanas konsultāciju un pakalpojumu daļas vadītājs, teic: «Bērniem prieku sagādāja procedūra, ka, uzlikt galvā koku gāzēju ķiveri, var diezgan spēcīgi uzstīt pa galvu. Stāvēja rinda, priekšējam ķiverē galvā, aizmugurējais tik uzstīt. Pārsteidza, ka daudziem pieaugušiem kaut kas jauns bija tas, ka koki pirms ciršanas jāuzmēra.»

Visi pasākuma apmeklētāji meža pieturā «Spēles brīvā dabā» uzzināja par barības ķēdi un kopīgā paklājā sasēja mežmalas krāsas un smaržas! Inese Mailite, apmācību centra «Pakalnieši» vadītāja, stāsta: «Visiem interesi raisīja savas stibiņas meklēšana, atrašana, sugas noteikšana, koka pasmaržošana, krāsu daudzveidība, mizas raksti. Tā bija mācīšanās darot – ar pirkstiem, atceroties skolā uzziņāto. Prieks, ka izdodas atminēt

koka sugu, ieraudzīt lielo krāsu dažādību vienkopos, un atklāt, ka koks smaržo!»

Jau trešo gadu neatkārtotumu spēļu laukumam veidoja Rendas mežniecības mežsargs Aivars Bergmanis. Tik fantastiskas meža spēles nekur citur Latvijā nevar izspēlēt.

Tik daudz neatkārtojamus izstrādājumus no meža materiāliem vienkopos varēja redzēt pirmo reizi – «mociši», makšķernieks, pūķis, zābaki kā puķu kaste, pinumi, galdi un krēsli, spēles un daudz citu lietu – viss no koka!

Veltījums «Latvijai Meža dienu 80. dzimšanas dienā»

Skolēni, lai piedalītos pasākumā, zīmēja savu veltījumu «Latvijai Meža dienu 80. dzimšanas dienā» un zīmējumam klāt pievienoja arī dzeju vai prozu. Izvērtēšanai saņēmām vairāk nekā 900 zīmējumu! Un citu par citu interesantāku un saistošāku! Komisijai bija ļoti, ļoti grūti izvēlēties to pašu labāko. Bet vienbalsīgi par zīmējumu zīmējumu tika atzīts sešus gadus vecā Valta Lasmaņa, no Kuldīgas Bērnu un Jauniešu izglītības interešu centra, darbs, kur vienā zīmējumā ietvertas 15 mazākas ainiņas no meža dzīves – briedis, putnu ligzda, sēnes, sikspārņi, meža cūka, vāvere un citi meža zvēri.

Marika Širante, Dienvidkurzemes virsmežniecības virsmežziņa vietniecei, palikušas prātā ovācijas par Haralda Šimaņa jaunajām dziesmām un bērnu priekš acīs, ka atrasts savs zīmējums. Jaunieši un arī ģimenes ar interesi klausījās par meža dienu vēsturi, domāja un rakstīja novēlējumu «Latvijai Meža dienu» 80. dzimšanas dienā.

Foto D. Rudzīte

Spēles brīvā dabā

Vērienīgo pasākumu «Meža ABC» apmeklēja vairāk nekā 1700 skolēnu un apmēram 1300 interesentu – meža īpašnieki ar ģimenēm. Sakot lielu paldies vairāk nekā 55 firmām un uzņēmumiem, kuri atbalstīja un piedalījās «Meža ABC», vēl tikai viena no atsaucsmēm:

«Mīļie mežinieki! Liels paldies pat neizteiks visu to jauko, ko sajūtām šodien! Viss super! Brīnišķīga diena! Vēlam vienmēr skaisto apbrīnot, patieso paturēt un cēlo cienīt! Lai skaisti zaļo mūsu mežs un cilvēki!» (Rendas pamatskola).

Sigita Vaivade,
projekta «Meža ABC» vadītāja,
KPC Kuldīgas nodaļas vadītāja

Meža dienas kopā ar 97. Gaidu vienību

25. aprīlī, Meža dienu ietvaros Gulbenes KPC organizēja mācību ekskursiju Gulbenes 97. Gaidu vienībā apmācību centrā «Pakalnieši». Šī pasākuma mērķis bija sniegt iespēju jauniešiem, kuras aktīvi darbojas sabiedrības labā, gūt personisko piepildījumu, iesaistoties neformālās izglītības procesā, kas saistīts ar dabu un tās norisēm.

Pasākums tika organizēts ciešā sadarbībā ar apmācību centra vadītāju Inesi Mailīti, kura, iejutusies Meža mātes tēlā, vedināja meitenes doties izstāigāt interaktīvo taku «Dzīvnieku mājas». Takas sākumā jaunās gaidas tika iepazīstinātas ar Meža grāmatas «rakstītāju» un gudrības simbolu – pūci, meitenes apsoliņās saudzīgi izturējies pret dabu un centies to izziņāt un izprast. Tikai pēc šī apsoliņuma, gaidas varēja sākt ceļu.

Pirmā pietura bija putni. Te varēja aplūkot un uzzināt, kādas ligzdas putni darina, un noteikt, kādas olas kurš dēj. Tāpat bija ekskluzīva iespēja iekļūt «koka dobumā», kurā «mitinās» dažādi zvēri un putni.

Pa ceļam uz nākamo takas pieturu, Meža māte aicināja šķēr-

bail no maziem zirnekļiem, bet no šiem milzeņiem gan neviena nebaidās, tāpēc visas vēlējās ar tiem nofotografēties. Pa ceļam tika apciemoti arī zvēriņi, kas mīt alās, kā arī pēc speciāli izveidotiem paraugiem noskaidrots, cik labi meitenes pazīst Latvijas mežos augošos kokus.

Pēc jaukās pastaigas Meža māte aicināja pie ugunsкура, kur tika ceptas desiņas un ieturētas vakariņas, bet pēc tam meitenēm bija iespēja aizskriet līdz netālam Viešūra jeb Kaķīša ezeram un pēc sirds patikas izšūpoties «Pakalniešu» lielajās šūpolēs. Atpūta bija izdevusies, un noslēgumā Gulbenes 97. Gaidu vienības vadītāja pateicās Inesei Mailītei par interesantu un pārdomāto ekskursiju, par piemiņu atstājot ierakstu «Viesu grāmatā», bet meitenes nodziedāja dziesmu un izteica vēlēšanos atkal šeit atgriezties, atvedot līdzi arī savus vecākus.

*Girts Vilks,
Gulbenes KPC nodaļas
vadītājs*

Gaidas «Pakalniešos»

Foto G. Vilks

sot «piesārņoto upi», te dalībniecēm vajadzēja likt lietā atjautību, izveicību un prātu. Kad meitenes jautri un veiksmīgi bija tikušas ar pārbaudījumu galā, viņas gaidīja jauni pārsteigumi, jo taka nonāca pie milzu zirnekļiem un to tikliem. Izrādījās, ka dažām ir

Fotokonkurss «Mežs ir dzīve» noslēdzies

Fotokonkurss «Mežs ir dzīve» 79 skolnieki no 40 Latvijas skolām vērtēšanai iesūtīja vairāk nekā 200 fotogrāfiju. Seši labākie fotoattēli katrā kategorijā tika nodoti vērtēšanai Meža dienu pasākuma apmeklētājiem Varakļānos 30. maijā. Par savu favorītu balsoja vairāk nekā 420 pasākuma apmeklētāju, starp balsotājiem tika izlozētas pārsteiguma balvas.

Apmeklētāju simpātijas kategorijā «Mežs lauku sētā» un pasākuma informatīvo atbalstītāju izdevniecības «Saimnieks LV» speciālbilvu ieguva Kanrāds Bušs no Platones pamatskolas ar fotogrāfiju «Uguns». Tā simbolizē gan pavarda siltumu, gan pievērs izmanību videi draudzīga kurināmā izmantošanai. Diāna Zepa no Varakļānu vidusskolas ieguva skatītāju simpātijas un konkursa idejiskā atbalstītāja – Pasaules dabas fonda balvu kategorijā «Dabas daudzveidība». Savukārt kategorijā «Meža apsaimniekošana» uzvarēja un «Stora Enso Mežs» balvu ieguva Lauma Kalniņa no Liepenes pamatskolas.

Galvenā balva tika piešķirta Anetei Gerhardei no Dobeles valsts ģimnāzijas. Kā stāsta Anete, neilgi pēc konkursa noli-

Lēciena

Foto L. Šeršņova Daugavpils 11. pamatskola

kuma izlasīšanas savu «bildi» ieraudzījusi mājās uz galda. Fotogrāfija, kur zirnekļis redzams un avīzes un koka lineāla fona, tika iesūtīta kategorijā «Mežs lauku sētā», tomēr vērtēšanas komisija atzina, ka Anetes darbs labi iederētos ikvienā no trim kategorijām. Koka lineāls un papīrs ir meža apsaimniekošanas rezultāts, savukārt zirnekļis pārstāv dzīvo dabu. Ja kāds vēl šaubījās par galvenās balvas piešķiršanu, tad moto – pārliecināja pat sting-

rāko vērtētāju – «Daba nav izmērāma!»

Šī gada jūlijā tiks izdots jau otrais «Skolas kalendārs 2008-2009», kurā būs konkursa «Mežs ir dzīve 2008» labākās un interesantākās fotogrāfijas. Kalendāru saņemts katra Latvijas skola, turklāt kopā ar nākamā konkursa «Meža vēsture 2008» nolikumu.

Informācija par projektiem pieejama mājas lapās: www.storaenso.com/mezs, www.pdf.lv un www.saimnieks.lv. Konkursa rīkotāji – «Stora Enso Mežs» un SET «Launkalnes kokzāģētava» pateicas visiem konkursa dalībniekiem un aktīvajiem balsotājiem, kā arī Meža attīstības fondam par finansiālu atbalstu projekta aktivitāšu organizēšanā.

*Lelde Vilkrīste,
SIA «Stora Enso Mežs»
projektu vadītāja*

Noskaidrotas pirmās «Mammadaba» meistarklases Latvijā

«Mammadaba» meistarklase šogad notiek pirmo reizi, un tajā piedalījās 12 zaļākās klases no visas Latvijas. Mammadaba meistarklase ir pastāvīga un vispusīga iespēja skolām tuvināt mācību procesu dabai. Tā piedāvā sākumskolu un pamatskolu skolēniem apgūt vides izglītības programmu «Izzini mežu» caur atpūtu «Mammadaba» objektos un a/s «Latvijas valsts meži» mežsaimniecībās.

Lai piedalītos «Mammadaba» meistarklasē, skolas klasei vai interešu pulciņam viena mācību

gada laikā kopīgi bija jāveic noteiktas meža izziņāšanas aktivitātes (dabas sakopšanas talka,

putnu būrišu izlikšana, meža stādīšana, dalība «Meža olimpiādē», «Izzini mežu» ekskursija

«Mammadaba» objektā), par kurām varēja saņemt noteiktu meistarības punktu skaitu.

Par «Mammadaba» 2007./2008. mācību gada Meistarklasi ir kļuvusi Rubas speciālās internātpamatskolas 7. klase, skolotāja Gunta Skuja. Pārējos «Mammadaba» 2007./2008. mācību gada meistarklašu Meistaru un Zeļļu Diplomu saņēmējus var uzzināt www.lvm.lv vai www.mammadaba.lv.

Apsveicam!

Meža gidi uzsāk apmācības

No 3. līdz 5. jūnijam Valsts meža dienesta Konsultāciju pakalpojumu centra apmācību centrā «Pakalnieši» notika Meža attīstības fonda (MAF) atbalstītā projekta «Meža dzīvotspēja» ietvaros organizēto mācību kursu «Īsa apmācību programma vides interpretācijā» pirmais etaps.

Pēc Latvijas vides gidu tīkla VITILA izstrādātā mācību kursa «Īsa apmācību programma vides interpretācijā», apmācīs 13 meža gidus, kuri jau šobrīd vada ekskursijas mežā un veido darbnīcas. Iegūtās iemaņas un zināšanas būs pielietojamas darbam ar dažādām mērķauditorijām ejot meža takās.

Pirmajā kursu etapā meža gidi tika iepazīstināti ar vides interpretācijas terminu, tēmas un temata noteikšanas principiem, mērķauditorijas dalījumu un

raksturojumu, kā arī ar darba lapu veidošanas pamatprincipiem. Praktiskajās nodarbībās tika izmēģināts video treniņš un notika tā analīze, kas daudziem kursu dalībniekiem sagādāja grūtības. Intensīvās mācības un nogurumu kursu noslēgumā atsvēra gandarījums par iegūtajām zināšanām un paveikto.

Kursu lektori bija Bērnu vides skolas projektu vadītāja Laura

Zvingule un Ķemeru Nacionālā parka Dabas izglītības un tūrisma daļas vadītājs – Jānis Šlūke.

Kursu turpinājums plānots jūlija beigās un septembrī.

Finišē starptautiskais bērnu jaunrades konkurss „Ūdens pasaule bērnu acīm”

No š.g. 28. līdz 30. jūnijam Madonas rajonā Gaiziņkalna dabas parka teritorijā pie Kaķīša ezera jau trīspadsmito reizi finišē starptautiskais bērnu jaunrades konkurss «Ūdens pasaule bērnu acīm», kuru organizē LR Vides ministrija, Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvalde (VVD MRVP), Igaunijas Apkārtējās vides aizsardzības ministrija, Pleskavas apgabala administrācijas vispārējās un profesionālās izglītības Galvenā pārvalde, Pleskavas apgabala Apkārtējās vides aizsardzības valsts nodaļa un starptautiskā nevalstiskā organizācija «Pārrobežu sadarbības centrs».

«Konkursa «Ūdenspasaule bērnu acīm» ideja – Veļikajas upes baseina, Peipusa un Pleskavas ezeru nosargāšana, jo to ihtiofauna ir bijusi nozīmīga visos laikos. Arī daudzas Latvijas upes ietek Veļikajā, un skolēni, kas dzīvo pierobežā, apzina savas upītes, parāda tās savos zīmējumos, kā arī literārajos, zinātniskajos un pētnieciskajos darbos. Madonas rajonā nav Veļikajas baseina upju, bet, tā kā Madonas RVP esam koordinatori,

piesaistām arī sava rajona skolēnus,» paskaidroja Jevģenijs Sobko, Madonas reģionālās vides pārvaldes direktors.

Tradicionāli bērnu darbi tiek iesūtīti trīs nominācijām: pētnieciskie un zinātniskie darbi, literārie darbi un zīmējumi. Šogad noslēguma pasākumā piedalījās 26 skolēni no 14 līdz 16 gadiem un 5 skolotāji no Krievijas un Latvijas.

Šā pasākuma ietvaros viena diena tika veltīta mežam. VMD KPC apmācību centrā «Pakalnieši» KPC darbinieki organizēja

«Meža dienu «Pakalniešos». Pasākumu vadījām gan krievu gan latviešu valodās. Vispirms bērni gidu pavadībā iepazīs ar apmācību centru «Pakalnieši» un apmeklēja interaktīvo taku «Dzīvnieku mājas». Tālāk sekoja darbs 6 darbnīcās – «Koki», «Ķērpji un sūnas», «Augi», Dzīvnieki», «Putni» un «Kolāža Mežs». Tam sekoja darbu prezentācija un noslēgums.

Kas jauns «Pakalniešos»?

KPC Apmācību centrā «Pakalnieši» jau esošajiem objektiem pievienojusies «Zivs», kuras vēderā var iepazīt «Kaķīša» ezerā sastopamās zivju sugas, šūpoties un kopā ar gidu noteikt augus un dzīvniekus, kuri

mīt ezera malā. Lai apskatītu šo un citus objektus ir iespēja pieteikt ekskursijas un individuālos apmeklējumus, kā arī sarunāt naktsmājas. Tālrunis uzziņām 26141853 Inese Mailīte.

Jaunākās grāmatas

Grāmata
«Meža dienu vēsture»
atrodama katrā bibliotēkā

2008. gada maijā Latvijā tika atzīmēta Meža dienu 80. gadadiena. Sakarā ar šo nozīmīgo

notikumu tika izdota autoru kolektīva sagatavota un Meža attīstības fonda finansēta grāmata «Meža dienas Latvijā», kurā apzināta un apkopota Meža dienu vēsture laika periodā no 1928. līdz

2008. gadam. Šāds apkopojums par Meža dienām ir tapis pirmo reizi – beidzot vienkopus pārskatāms kā veidojušās, mainījušās un kāpēc vispār radušās Meža dienas.

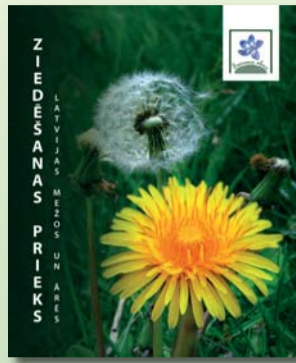
Mežs un cilvēks. Viens otram draugs un sargs. Grāmatā kā loģisks turpinājums Meža dienu vēsturei, ir nodaļa, kurā skolēni ir rakstījuši par meža darbiniekiem. Grāmatā publicēti visu skolēnu iesniegto darbu fragmenti ar Savu redzējumu par un ap meža notiekošo.

Lai šāda grāmata būtu pieejama ikvienam lasītājam, Valsts meža dienests to uzdāvinājis visām Latvijas bibliotēkām, kopskaitā 861 grāmatas eksemplārus.

Grāmata
«Ziedēšanas prieks
Latvijas mežos un ārēs»

Ikvienam ir jāiepazīst mūsu savvaļas augi. Grāmatā «Ziedē-

šanas prieks Latvijas mežos un ārēs», kuras teksta autore ir Ligita Liepiņa un ilustratore Rūta Kazāka, pēc 126 precīziem zīmējumiem atradīsiet interesantākos mūsu floras pārstāvjus pļāvās, kāpās, mežos,

purvos un krastmalās. Tajā varēsiet noskaidrot arī augu latviskos, latīniskos un tautas dotos nosaukumus. Grāmata nopērkama grāmatnīcās. Tās orientējošā cena 18 liti.

Čiekura nākamajā numurā:

- Jaunumi par Lauku attīstības plāna pasākumiem
- Par krājas kopšanas cirtēm
- Praktiski padomi rudens darbiem
- Interesanti notikumi

Jūsu jautājums

Kādas formalitātes man jākārto, ja vēlos pārdot malku no sava meža?

Ja esat plānojis veikt koku ciršanu savā mežā, vispirms jums ir nepieciešams koku ciršanas apliecinājums, kuru var izņemt vērošanas tajā mežniecībā, kas apkalpo jūsu pagastu. Pamatojoties uz jūsu uzrakstīto iesniegumu koku ciršanai mežniecības darbinieki izvērtēs tā atbilstību meža likumdošanai un ne ilgāk kā 30 dienu laikā izsniegs koku ciršanas apliecinājumu vai motivētu atteikumu. Jāatceras, ka dodoties uz mežniecību nepieciešams ņemt līdzi personas un īpašuma tiesību apliecinājumus dokumentus un spēkā esošu meža inventarizāciju.

Ciršanas apliecinājums nav nepieciešams, gadījumos, kad mežaudžu kopšanai tiek cirsti koki, kuru celma caurmērs ir mazāks par 12 centimetriem, kā arī sausie un vēja gāztie koki. Bez apliecinājuma izcirstais sauso un vēja gāzto koku apjoms attiecīgās mežniecības teritorijā esošajā īpašumā vai tiesiskajā valdījumā nedrīkst pārsniegt 10 kubikmetrus gadā. (Meža likuma 12.pants 1.punkts). Par plānoto koku ciršanu var konsultēties tuvākajā Valsts meža dienesta (VMD) mežniecībā vai VMD Konsultāciju pakalpojumu centra rajona nodaļās (www.kpc.gov.lv). Normatīvie akti, kas saistīti ar koku ciršanu un veidlapas pieejamas VMD interneta vietnē www.vmd.gov.lv

Malkas pārdošana ir uzskatāma par saimniecisko darbību un meža īpašniekam jāvēršas Valsts ieņēmumu dienesta (VID) reģionālajā iestādē, lai reģistrētos par saimnieciskās darbības veicēju. Sīkāk par kārtotajām formalitātēm un nepieciešamajiem dokumentiem malkas pārdošanai var interesēties zvanot VID konsultantiem, kuru tālruni un cita noderīga informācija pieejama interneta vietnē www.vid.gov.lv.

Meža īpašnieki un saimnieki!

Šogad Latvijā tiks veiktas meža īpašnieku aptaujas, lai noskaidrotu meža saimnieku problēmas un viedokli, uzklautu priekšlikumus un vēlmes par dažādiem meža apsaimniekošanas aspektiem. Vasarā plānots veikt aptaujas Daugavpils, Liepājas un Madonas rajonā. Meža īpašnieki aptaujai tiks izvēlēti pēc nejaušības principa.

Jau iepriekš pateicamies par atsaucību, ja Jūs būsiet intervējamo personu sarakstā. Nākamajos «Čiekura» numuros informēsīm Jūs par projekta rezultātiem. Zinātnes projektu finansē Meža attīstības fonds, aptaujas veic Latvijas Lauksaimniecības universitātes Meža fakultāte.

Lelde Vilkrīste,
LLU MF projekta vadītāja

Stājušās spēkā izmaiņas Ugunsdrošības noteikumos

turpinājums no 2. lpp.

Ugunsdrošības prasības
ugunsnedrošajā laika posmā

Valsts meža dienests nosaka meža ugunsnedrošo laikposmu un izsludina tā sākumu un beigas visā Latvijas teritorijā. Meža ugunsnedrošajā laikposmā dedzināt ciršanas atlikumus atļauts tikai ar Valsts meža dienesta mežziņa iekreizēju rakstisku atļauju. Meža ugunsnedrošajā laikposmā aizliegts (34. punkts):

- kurināt ugunsiskus mežā un purvos, izņemot īpaši ierīkotas vietas, kas nepieļauj uguns izplatīšanos ārpus šīs vietas, atstāt ugunsiskus bez uzraudzības. Ugunsisku vietu atstāj, kad uguns nodzēsta un gruzdēšana pilnīgi beigusies;
- nomest mežā, purvos vai uz tos šķērsojošiem ceļiem degošus vai gruzdošus sērkokciņus, izsmēķus un citus priekšmetus;
- veikt mežā un purvos spridzināšanas darbus un organizēt

šausanas nodarības, izņemot atbilstoši ierīkotas vietas;

- medībās un šausanas nodarībās mežā un purvos lietot trasējošas lodes, deglodes un prapjus no viegli uzliesmojoša un gruzdēt spējīga materiāla;

- braukt ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem pa mežu un purviem ārpus ceļiem, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams ugunsgrēka dzēšanai, palīdzības sniegšanai nelaimes gadījumos un meža apsaimniekošanai;

- ekspluatēt mežā, purvos vai uz tos šķērsojošiem ceļiem transportlīdzekļus un citus mehānismus ar bojātu iekšdedzes dzinēja gāzu izplūdes sistēmu;

- bez saskaņošanas ar Valsts meža dienesta mežniecību veikt jebkuru dedzināšanu, kas, radot dūmus, var maldināt uguns novērošanas darba veicējus.

Mežā aizliegts (35.punkts):

- bojāt ceļus, stīgas, tiltus, caurtekas, uguns novērošanas torņus, citas būves un celtnes, kā arī ceļa

un informācijas zīmes, dedzināt atkritumus;

- dedzināt ciršanas atliekas vai kurināt ugunsisku: tuvāk par diviem metriem no augošiem kokiem un vietās, kur augsnes kūdras slānis ir biežāks par 0,5 metriem, izņemot gadījumus, ja dedzināšana notiek pēc lietus perioda vai ziemā;

- laikposmā no 1.maija līdz 1.septembrim krautnēt (uzglabāt) kaudzēs mežaudžu ciršanas atliekas, kuru sastāvā ir 70 % un vairāk skuju koku, ja: 1) kaudze atrodas tuvāk par 50 metriem no 10–40 gadus vecām skuju koku mežaudzēm, kuru platība ir lielāka par hektāru 2) 30 metru rādiusā ap kaudzi, kas atrodas tuvāk par 30 metriem no skuju koku mežaudzēm, kas vecākas par 40 gadiem, nav izcirsti un savākti pameža skuju koki, kuru augsnums nepārsniedz sešus metrus;

- veikt jebkuru citu darbību, kas var izraisīt ugunsgrēku.

Kā mizgrauži «uzbrūk» eglēm?

«Bez izklaidus kalstošiem kokiem ļoti bieži eglu audzēs novērojama ligzdveida koku atmiršana un pat masveida kalšana, kas pārņem kādu audzes daļu. Šādās vietās koki jau iepriekš slimījuši ar sakņu trūpi, to var konstatēt, apskatot agrāk izcirsto koku celmu griezumus (cauri vidi vai brūna koksnes vidusdaļa). Ligzdveidā

kalstošos kokus izcērtot, rodas «logi», kuri arvien paplašinās. Tad «iesaiņās» vējš – izgāž kokus, saule apspīd koku mizu, iezūst zemsedze. Strauji vairojoties, mizgrauži uzbrūk vēl veselam kokam, uz mizas parādās sveķu lāses – «koks sāk raudāt». Ar šīm «asarām» ievainotais koks mēģina aizsargāties pret mizgraužiem, sā-

kumā tas palīdz, bet tad seko nākamie uzbrukumi, līdz mizgrauži «svin uzvaru».

No prakses ir zināms – rūpīgi apskatot ārēji veselu koku ar pilnīgi zaļu vainagu, var konstatēt, ka zem mizas savairojušies mizgrauži. Ļoti nozīmīga būtu svaiģi invadētu koku izcirstāšana. Šajā pasākumā visatbildīgākais posms

– kokus atrast un atzīmēt. Galvenā pazīme – mizgraužu ieskreju caurumiņi, no kuriem izbirst brūni mizas milti, kas parasti sakrājas aiz mizas plēksnēm vai ap stubra sakņu kaklu mizas un zemzemes saskares joslā. Jāņem vērā arī koku vainagu stāvoklis un skuju krāsa. Nereti gadās, ka dzeņi jau nolobījuši mizu, juzdami, ka zem

tās varētu būt mizgrauži. Pirmās paaudzes mizgraužu svaiģi invadētie koki jāmeklē maija otrajā pusē un jūnija sākumā, bet otrās paaudzes –, sākot no augusta līdz pat vēlam rudenim.» (V. Strumpe, Meža dzīve, Nr.4, 1994.)

VMD Konsultāciju pakalpojumu centra nodaļas atrodas visos Latvijas rajonos

VMD
Konsultāciju pakalpojumu
centra administrācija

Salaspils, Rīgas iela 113, LV-2169
Tālr.: 67895808; fakss: 67895809
kpc@kpc.vmd.gov.lv
www.kpc.gov.lv

KPC nodaļa	Vārds, Uzvārds	Tālrunis	KPC nodaļa	Vārds, Uzvārds	Tālrunis
Aizkraukle	Ivars Licītis	65152350, 26410476	Limbaži	Jānis Zvaigzne	64022679, 29151750
Alūksne	Gvido Reismanis	64381186, 26412244	Ludzas	Ludvigs Karvelis	65722009, 29411165
Balvi	Jānis Grībovskis	64520011, 26314426	Madonas	Mairita Bondare	64822528, 28381176
Bauskas	Uldis Dzērve	63960149, 29222487	Ogres	Silva Lakša	65020051, 26108426
Cēsu	Ainārs Amantovs	64130048, 29722111	Preiļu	Astrīda Rudzīte	65381781, 26410476
Daugavpils	Ilgonis Skrinda	65457097, 26438175	Rēzeknes	Andris Zunda	64605032, 26599634
Dobeles	Edgars Laimiņš	63723945, 29484651	Rīgas	Agris Kauliņš	67895819, 26498315
Gulbenes	Ģirts Vilks	64474022, 29168752	Saldus	Dainis Kudors	63824065, 29186107
Jelgavas	Alda Alksne	63048122, 29283108	Talsu	Kristīne Bloka	63222089, 26519781
Jēkabpils	Jānis Sēlis	65207372, 26465432	Tukums	Dzintars Laivenieks	63125076, 29461401
Krāslavas	Jānis Dzalbs	65620019, 29789364	Valkas	Andrejs Valdēns	64720030, 29424182
Kuldīgas	Sigita Vaivade	63323955, 29103658	Valmieras	Dzintars Alksnis	64250210, 26415649
Liepājas	Uldis Šenbergis	63491241, 26545795	Ventspils	Lāsma Čavare	63664169, 26112128

Iespēja vērot mazā ērgļa ligzdu

Šovasar Teiču dabas rezervāta realizētā pētījuma «Mazā ērgļa bārbas izpēte» ietvaros katrs interesents interneta vietnē www.pomarina.lv var sekot līdzi notikumiem mazā ērgļa ligzdā. Paredzams, ka mazulis ligzdu atstās augusta pirmajā pusē, bet kamera paliks līdz septembrim, fiksējot ligzdas apmeklētājus.

Čiekurs informatīvais izdevums

Izdevējs: Valsts meža dienesta
Konsultāciju pakalpojumu centrs
Rīgas iela 113, Salaspils, LV-2169
Tālr.: 67895808; fakss: 67895809
kpc@kpc.vmd.gov.lv
www.kpc.gov.lv

Izdevuma iespiešanai sagatavoja Sarmīte Grundšteine
KPC Atbalsta daļas vad.
Tālr.: 67895816, mob.: 29133563
e-pasts: ciekurs@kpc.vmd.gov.lv

Iespiests SIA «Charta»

Izdevums izdots ar Meža attīstības fonda
finansiālu atbalstu

